

Årsrapport 2019 Bolag

Göteborg & Co (Klusterkoncernen)

1 Sammanfattning

Göteborg har nästan tre decennier av oavbruten tillväxt i besöksnäringen och alla prognoser pekar mot ett fortsatt ökat resande, både nationellt och internationellt. Även år 2019 visar kraftig tillväxt för besöksnäringen i Göteborg. För destinationen prognosticeras ca fem miljoner övernattningar (gästnätter) på hotell och vandrarhem, vilket gör 2019 till det mest framgångsrika året hittills. Det innebär en tillväxt på ca fyra procent jämfört med föregående år, vilket är betydligt högre än de två senaste åren.

Hotellmarknaden har ett fortsatt högt kapacitetsutnyttjande. Beläggningen på hotell och vandrarhem är generellt hög, 70 procent i genomsnitt fram till november och 85 procent i juli, vilket är högst av de svenska storstadsregionerna. Inget pekar på att Göteborg tappat i attraktionskraft, i praktiken har Göteborg kapacitetsbrist och för perioden 2022-2026 planeras ett tillskott om 4 000 hotellrum. Det både skapar möjligheter och ställer krav på destinationen att utveckla attraktiviteten för nya besökare.

Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030 ligger till grund för bolagets strategier och verksamhetsplaner under affärsplaneperioden 2018 - 2022. Under 2019 har arbetet med programmet, dess handlingsplaner och aktiviteter accentuerats och ytterligare resurssatts.

År 2021 fyller Göteborg 400 år. Jubileumsfirandet utgår från göteborgarnas idéer och förslag och syftar till att göra Göteborg till en ännu bättre stad. Jubileumsåret inleds på nyårsafton 2020 och arbetet med denna och andra höjdpunkter under året påbörjades under hösten.

Göteborg utnämndes i oktober till European City of Smart Tourism 2020. Genom tävlingen vill EU-kommissionen belöna städer som utmärker sig för smarta, innovativa och inkluderande lösningar inom turism. Göteborg kommer under 2020 att genomföra ett program av aktiviteter och medverka vid seminarier och workshops både i och utanför Sverige.

Bolagen i klustret turism, kultur och evenemang arbetar med att göra Göteborg till en ännu bättre stad. För att lyckas med det strävar klustret efter att ta ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvar och att ständigt utmana hållbarhetsbegreppet. Göteborg placerades, för fjärde året i rad, högst i rankingen av hållbara städer i Global Destinations Sustainability Index. Där jämförs hur väl olika städer uppfyller en lång rad krav på hållbarhet ur social, ekonomisk och ekologisk dimension.

Allt fler arrangörer visar intresse för Göteborg som mötesstad och möter då anläggningar och ett samarbete mellan stad, näringsliv och akademi på internationell toppnivå. Efter år av förberedelser genomfördes under april på Svenska Mässan den strategiska satsningen Associations World Congress & Expo. AWC projektledes av Göteborg & Co och samlade nära 500 personer.

Evenemangsutbudet har under året varit mycket brett med olika typer av musik och idrottsevenemang. Sammanlagt arrangerade Got Event 388 evenemang som lockade totalt 1,6 miljoner besökare vilket innebär att antalet evenemang ökade med 21% jämfört med föregående år och antal besökare ökade med 4%. Arbetet med att utveckla stadens arenor är en av de viktigaste frågorna för destinationens konkurrenskraft och Göteborg som evenemangsstad.

Liseberg har stor attraktionskraft och nöjesparken besöktes under 2019 av totalt 3 miljoner gäster. Halloween-säsongen blev återigen en succé, sommarsäsongen till viss del ojämn bl a på grund av det ostadiga vädret medan Jul på Liseberg blev en godkänd avslutning på året med drygt 500 000 gäster.

Arbetet med expansionen av Lisebergs verksamhet, genom uppförandet av ett

tematiserat hotell och en vattenpark inomhus, har fortlöpt under 2019. Under september togs beslut om att ingå avtal med upphandlad entreprenör gällande produktion av hotellet. För vattenparken pågår ett arbete med att tillsammans med entreprenören ta fram systemhandlingar, vilket beräknas vara klart Q2 2020.

År 2019 besöktes Stadsteatern av ca 100 000 personer, vilket är ett genomsnittligt resultat. Bolaget redovisar totalt en beläggning på 71%. Teaterns förestående ombyggnad har nu kommit in i skarpt läge. Projektet håller både budget och tidsplan och därmed beräknas ombyggnationen starta under sensvåren 2020.

Koncernens rörelseresultat efter finansiella poster är -61 mkr (budget -198 mkr) och resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 229 mkr (budget 92 mkr).

Liseberg levererar ett gentemot budget positivt resultat efter finansiella poster om 112,1 mkr. Så även Got Event som redovisar en positiv avvikelse om 22,6 mkr. För Stadsteatern respektive Göteborg & Co redovisas ett motsvarande positivt resultat om 1,6 mkr respektive negativ avvikelse om -2,2 mkr, beroende på koncernbokslutsposter.

De fyra bolagen i klustret upprättar årsrapporter med utförlig rapportering till respektive styrelse. I klustrets årsrapport redovisas bolagsövergripande redogörelser och klustrets arbete samt besöksnäringens, destinationens och klustrets väsentliga möjligheter och utmaningar.

2 Verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser

Besöksnäringen och destinationen

Göteborg har nästan tre decennier av oavbruten tillväxt i besöksnäringen och alla prognoser pekar mot ett fortsatt ökat resande, både nationellt och internationellt. Även år 2019 visar kraftig tillväxt för besöksnäringen i Göteborg. Året är det mest framgångsrika hittills när det gäller antal gäster på hotell och vandrarhem i Göteborgsregionen. Under året prognosticeras ca fem miljoner övernattningar (gästnätter) på hotell och vandrarhem. Det innebär en tillväxt på ca fyra procent jämfört med föregående år, vilket är betydligt högre än de två senaste åren. En stor majoritet av gästerna kommer från Skandinavien och över 70 % av övernattningarna består av svenska gäster. Av andelen internationella gäster utgör Norge och Danmark drygt en fjärdedel medan andra större utlandsmarknader är Tyskland, Storbritannien, USA och Kina.

Hotellmarknaden i Göteborg kännetecknas av högt kapacitetsutnyttjande. Beläggningen på hotell och vandrarhem är generellt hög, 70 procent i genomsnitt fram till november och 85 procent i juli, vilket är högst av de svenska storstadsregionerna. Inget pekar på att Göteborg tappat i attraktionskraft, i praktiken har Göteborg kapacitetsbrist och för perioden 2022-2026 planeras ett tillskott om 4 000 hotellrum. Det både skapar möjligheter och ställer krav på destinationen att utveckla attraktiviteten för nya besökare.

Den totala turistekonomiska effekten för destinationen 2019 prognostiseras till ca 34 miljarder.

Storstadssamarbetet med Stockholm och Malmö fördjupades under året för att säkerställa storstadsperspektiv i arbetet med den nationella strategi för besöksnäringen som färdigställs av näringsdepartementet för presentation under våren 2020.

Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030 är ett av de mest grundläggande dokumenten för framdriften av bolagets verksamhet och ligger därmed till grund för strategier och verksamhetsplaner under affärsplaneperioden 2018 - 2022. Under 2019 har arbetet med programmet, dess handlingsplaner och aktiviteter, accentuerats och ytterligare resurssatts. Programmet är fortsatt ett centralt dokument i bolagets arbete med att kontinuerligt driva destinationsutveckling.

Ett samverkansavtal rörande utvecklingen av besöksnäringen i Göteborgsregionen har utarbetats tillsammans med GR och färdigställts under oktober 2019. Det övergripande syftet med samverkan är att utveckla besöksnäringen och den hållbara destinationen och därigenom bidra till att stärka näringslivet och öka attraktiviteten för dem som besöker, bor och verkar i Göteborgsregionen. Avtalet syftar till att reglera parternas samarbete och skapa förutsättningar för en fortsatt fördjupad samverkan.

Evenemang är en del av Göteborgs identitet. De årliga evenemangen lockar hundratusentals besökare varje år och de tillfälliga evenemangen är destinationens skyltfönster och plattformar för samarbete och kommunikation. European Choir Games, som under 2019 sammanföll med Gothenburg Culture Festival, var välbesökt och lockade under festivalens fem dagar över 75 000 besökare. European Choir Games samlade över 6000 körsångare från hela världen och omfattade 93 väl genomförda programpunkter runt hela Göteborg. För att sammanfalla med European Choir games var Gothenburg Culture Festival tidigarelagt med en vecka vilket innebar att färre partners kunde knytas till evenemanget. År 2020 kommer evenemanget att flyttas fram till ordinarie vecka och namnet Göteborgs Kulturkalas att åter användas på svenska och

Gothenburg Culture Festival att användas internationellt.

Stadens arenor ger möjligheter för människor att mötas och att dela upplevelser och gemenskap och evenemangsutbudet har varit mycket brett med olika typer av musik och idrottsevenemang. Scandinavium har haft ca 680 000 besökare till evenemangen där Mia Skäringer slog rekord som enskild artist med att fylla Scandinavium sex gånger. Exempel på andra artister som under året har uppträtt på arenan är Elton John, Back Street Boys, Bob Dylan, Mumford & Sons, Googoosh & Matrik m fl. I hockeyn blev det dubbla hockeytitlar för Frölunda Indians; guld i Champion Hockey League och SM-guld. I april genomfördes Gothenburg Horse Show för 43:e gången med dubbla världscupfinaler i Hoppning och Dressyr. Evenemanget hade 76 000 besökare. Konsertsommaren på Ullevi har bestått av konserter med Metallica, Gyllene Tider och Summerburst. Ett antal fotbollsmatcher har också spelats på arenan under tiden gräsmattan på Gamla Ullevi renoverades.

Sammanlagt arrangerade Got Event 388 evenemang som lockade totalt 1,6 miljoner besökare vilket innebär att antalet evenemang ökade med 21 % jämfört med föregående år och antal besökare ökade med 4%. Arbetet med att utveckla stadens arenor är en av de viktigaste frågorna för destinationens konkurrenskraft och Göteborg som evenemangsstad. Många av dagens anläggningar är i stort behov av kraftig upprustning för att framgent kunna attrahera arrangörer och besökare.

Allt fler arrangörer visar intresse för Göteborg som mötesstad och möter då anläggningar och ett samarbete mellan stad, näringsliv och akademi på internationell toppnivå. Efter år av förberedelser genomfördes under april på Svenska Mässan den strategiska satsningen Associations World Congress & Expo. AWC projektledes av Göteborg & Co Möten tillsammans med Association of Association Executives i samarbete med Svenska Mässan och kongressarrangörsföretaget MCI och samlade nära 500 personer. Värdskapet gav möjlighet att visa upp hur en kongress kan genomföras hållbart och bidra till att inspirera den internationella mötesnäringen. Mötet hållbarhetscertifierades efter Svensk Miljöbas kriterier och hållbarhet, ur alla tre dimensionerna, vilket gick som en röd tråd genom hela arrangemanget. AWC blev en succé hos både arrangör och deltagare som ansåg AWC 2019 i Göteborg vara den bästa kongressen hittills. Det var första gången kongressen hölls i Norden och innebar ett unikt tillfälle att visa upp Göteborg och stärka positionen som hållbar mötesstad.

European Human Genetics Conference, ESHG, arrangerades på Svenska Mässan den 15–18 juni med drygt 3 000 delegater och årets delegatundersökning visar att hela 98% har ett positivt helhetsintryck av Göteborg som destination. Den 3–6 september deltog ca 2 000 personer på International Continence Society, ICS. Kongressen genomfördes på Svenska Mässan med hjälp av den tongivande kongressarrangören Kenes.

Under IBTM-mässan i Barcelona deltog Göteborg tillsammans med samarbetspartners i en egen monter. Deltagandet blev mycket lyckat med mer än 150 förbokade individuella möten. Göteborg stack även ut genom att vara den dokumenterat mest hållbara destinationen. Vidare deltog Göteborg för första gången som destination på branschmässan IMEX America, 10–12 september där intresset från kunderna var stort.

Göteborg utnämndes i oktober till European City of Smart Tourism 2020. Genom tävlingen vill EU-kommissionen belöna städer som utmärker sig för smarta, innovativa och inkluderande lösningar inom turism. Göteborg kommer under 2020 att genomföra ett program av aktiviteter och medverka vid seminarier och workshops både i och utanför Sverige.

Liseberg bidrog i betydande omfattning till destinationen och besöksnäringen och var under 2019 en av Göteborgs främsta mötesplatser och ett av Sveriges mest besökta

resmål. Totalt tog Lisebergs anläggningar, nöjesparken tillsammans med boendeanläggningarna, emot cirka 3,3 miljoner gäster under året.

Intresset för destinationen Göteborg från internationella journalister och influerare är fortsatt högt. Vid sidan av sju prioriterade internationella marknader är även Sverige införd som en ny marknad, vilket har gett positivt resultat för PR-insatser. Bl a genomfördes under Gothenburg Design Festival en välbesökt pressresa på temat design och hållbarhet. Destinationens hemsida goteborg.com fortsätter att öka, och med drygt 3 miljoner unika besökare under 2019 slogs förra årets rekordsiffror. I sociala medier syns destinationen varje vecka året runt och följarrantalet ökar stadigt. Årets imageundersökning visar att Göteborg uppfattas som ett vänligt familjeresmål av såväl boende som besökare. Under året har också en varumärkesplattform för destinationen tagits fram.

Ett gott samarbete med olika partner är avgörande för att destinationen ska nå uppsatta mål. Inom ramen för samarbetet med GoCONNECT och Visit Sweden har i samverkan med Qatar Airways genomförts en utökad marknadsbearbetning av såväl Kina som Indien. Kampanjen Next to Gothenburg, ett samarbete med Västtrafik och Turistrådet Västsverige som sjuösattes under våren, har visat sig vara framgångsrikt med sex mycket nöjda resmål från Alingsås till Styrso-Vrångö. Ett bra värdskap genom Besöksservice och turistbyrån samt infopoints stärker destinationens attraktions- och konkurrenskraft och destinationsutbildningar för både frontpersonal och hotellchefer har genomförts under året.

2.2 Dotterbolag/Affärsområden

I avsnittet ovan Besöksnäringen och destinationen redogörs för viktiga händelser avseende destinationsuppdraget och besöksnäringen varför de områdena inte vidare berörs under detta avsnitt.

Göteborg & Co AB

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet som anger fullmäktiges mål och inriktningar för mandatperioden och budgetåret. Utöver detta styrs Göteborg & Co:s uppdrag och långsiktiga inriktning av bolagsordning och ägardirektiv samt Göteborgs Stads olika strategiska program, där programmet för besöksnäringens utveckling är av särskild betydelse. Vidare har bolaget att i sin verksamhet förhålla sig till dels egen affärsplan, dels affärsplan för destinationen Göteborg. Göteborg & Co har under året levererat på de uppdrag som tilldelats bolaget i kommunfullmäktiges budget samt svarat mot tilldelade uppdrag från 2018 års ägardialog med Göteborgs Stadshus AB.

I det fortsatta arbetet med Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030 har Göteborg & Co att driva arbetet med måluppfyllelse, handlingsplaner, åtgärder samt uppföljning och utvärdering efter omvärldens kort- och långsiktiga påverkan på verksamheten. En nyinrättad befattning som processledare för programmet har bemannats, vilken sedan 1 december 2019 från bolagets sida leder arbetet med att skapa framdrift i dess strategier. I slutet av året genomfördes en första utvärdering av programmet i enlighet med uppdrag från Kommunfullmäktige.

Besöksnäringensprogrammet var utgångspunkten i destinationens och bolagets affärsplaner 2018-2022, framtagna i nära samverkan med besöksnäringen och akademien. Bolagets uppdragsformulering arbetades om för att bättre anpassas till omvärldens krav och förväntningar.

Göteborg & Co har i uppdrag att leda, samordna, kommunicera, genomföra och följa upp Göteborgs 400-årsjubileum 2021 och planeringsarbetet för firandet har fortgått

under året. Jubileumsfirandet utgår från göteborgarnas idéer och förslag och syftar till att göra Göteborg till en ännu bättre stad. Jubileumsåret inleds på nyårsafton 2020 och arbetet med denna och andra höjdpunkter under året påbörjades under hösten. Den utvecklade jubileumsplanen lämnas årligen in till stadens budgetberedning och innefattar jubileumsarbetets olika delar. Vid sammanträde 2019-08-28 beslutade kommunstyrelsen om en konkretiserad budget för Jubileumsårets utformning, till grund för det fortsatta arbetet med stadens jubileumsarbete inför Göteborgs 400-årsjubileum.

Bolagen i klustret turism, kultur och evenemang arbetar med att göra Göteborg till en ännu bättre stad. För att lyckas med det strävar klustret efter att ta ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvar och att ständigt utmana hållbarhetsbegreppet. Genom att visa på goda exempel och samverka med andra påverkas många aktörer i en hållbar riktning. På så sätt bidrar bolagen till långsiktigt hållbar tillväxt inom besöksnäringen i Göteborg och staden placerades, för fjärde året i rad, högst i rankingen av hållbara städer i Global Destinations Sustainability Index. Där jämförs hur väl olika städer uppfyller en lång rad krav på hållbarhet ur social, ekonomisk och ekologisk dimension. Hållbarhet är en av de stora trenderna inom mötesindustrin och Göteborg får stor internationell uppmärksamhet för sitt arbete.

Under året har Göteborg & Co:s affärsområden fortsatt arbetet med implementering av affärsplanens strategier i sina verksamheter. Arbetet med många av de verksamhetsspecifika strategierna börjar visa konkreta resultat i bl a utvecklade möteskoncept, nyetableringar av evenemang samt utveckling av säsonger och tematiska koncept. I hållbarhetsarbetet ska bolaget vara förebild och föregångare genom att underlätta en hållbar konsumtion av destinationens utbud, uppmuntra, inspirera och visa på goda exempel.

En rad möten och evenemang har genomförts, vilket stärkt såväl besöksnäringen som destinationen. Sommarens stora evenemang Gothenburg Culture Festival (GFC) och European Choir Games (ECG) genomfördes enligt budgetramarna. GCF, som utsågs till ”Årets hållbara event 2018”, byggde fortsatt på satsningen engångsfri festival, bl a genom att introducera pantstationer för matlådor och ett nytt restaurangområde med lokala matproducenter och bryggerier. European Choir Games samlade över 6000 körsångare från hela världen och invigningskonserten med Eurovision Choir hölls inför ett utsålt Partille Arena och livesändes i 11 länder. Evenemanget illustrerade på bästa sätt hur staden kan fungera som arena, med 93 väl genomförda programpunkter runt hela Göteborg.

I slutet av året fick Göteborg & Co i uppdrag att ta fram en evenemangsstrategi för Göteborgs Stad. Arbetet inleddes under vintern och fortsätter under första halvåret 2020.

Veckan efter körsuccén bjöds det på golf i världsklass när Scandinavian Invitation kom till Hills i Mölndal 11–14 augusti. En rafflande tävling avgjordes inför storpublik och efteråt lovordade arrangörerna såväl samarbetet som evenemanget.

Under året har flera strategiska värvningsprocesser och aktiviteter avseende möten och konferenser genomförts. Antalet pågående ansökningsprocesser, där bud har skickats, motsvarar 220 000 delegatdygn. Flera stora evenemang har värvats, bl a damernas UEFA Champions League Final 2021, EM i Karate 2021, JVM i ishockey 2022 och O-ringen 2024. Arbetet med arrangörer, platser och arenor i staden har bidragit till nya etableringar med långsiktigt fokus, till exempel Gothenburg Design Festival och Way Out West Youth Programme.

Utöver att en ny varumärkesplattform för destinationen levererats har även en ny plan för bolagskommunikation och en ny plan för kriskommunikation tagits fram. I samband med detta genomfördes en särskild mätning av bolagets interna kommunikation och en

utbildningsdag i kommunikativt ledarskap.

Tillsammans med näringslivsgruppen har några större händelser utvecklats under året:

- Verksamheten har tydligare riktats mot att stödja destinationens övergripande strategier. Projekten Student Göteborg och Go Science har slagits ihop och fokuserar nu tydligare på internationella studenter och forskare under namnet Unimeet.
- För andra året i rad arrangerades aktivitetssatsningen BonnierHoops i Biskopsgården, där ungdomar samlades i olika aktiviteter och projekt.
- Internationella Vetenskapsfestivalen är med sina ca 52 000 besök ett av Europas ledande populärvetenskapliga evenemang. Genomlysningen av dess juridiska hemvist är avslutad och nya tre-åriga avtal är tecknade.
- Under Rymdveckan i september firades 50-årsjubileet av den första månlandningen. Med stöd av Näringslivsgruppen, och som en del av fokusåret Kunskap och Upplysning, arrangerades cirka 150 aktiviteter kring rymdtemat i syfte att lyfta fram Västsverige som en stark rymdregion.
- Som en del av West Prides kompetenshöjande arbete fick fokusskolor en kostnadsfri utbildning för all personal samt stöd och löpande konsultation i likabehandlingsarbetet under hela året. I gengäld åtog sig skolan att arbeta aktivt med att få in HBTQ-frågor året om i sin utbildningsplan.
- Under 2019 har startskottet gått för projektet Framtidsambassadörer. Syftet är att utforska kraften i digitalisering med lösningar för en hållbar värld och samtidigt skapa ökad kunskap inom natur och teknik för alla grundskoleelever.

Under året påbörjades ett samtal med besöksnäringens aktörer och intresseorganisationer kring tillgängliga data relevant utifrån ett destinationsperspektiv. Årsstatistik kopplad till transport, handel och attraktioner samlades in och bearbetades och statistik från Statistiska Centralbyrån avseende marknader och hotellnyckeltal strukturerades och aggregerades. Syftet är att följa långsiktiga trender, använda resultaten i analysarbete och kombinera dem med andra datakällor. Arbetet med att tillgängliggöra interaktiva självservice-rapporter på hemsidan till externa målgrupper påbörjades under året.

Liseberg AB

Liseberg har stor attraktionskraft och nöjesparken besöktes under 2019 av totalt 3 miljoner gäster. Halloween-säsongen blev återigen en succé, sommarsäsongen till viss del ojämn bl a på grund av det ostadiga vädret medan Jul på Liseberg blev en godkänd avslutning på året med drygt 500 000 gäster. Antalet parkgäster under sommarsäsongen påverkades negativt av vädret under inledningen av sommarsäsongen, avsaknaden av en stor ny attraktion samt ny avtalsstruktur med ungdomscuperna 2019, där fri entré har ersatts med rabatterade priser. När grindarna stängde för sommarsäsongen hade parken haft ett gästantal på totalt 1 967 000, vilket var 183 000 gäster under budget och 110 000 (5%) färre gäster än 2018. Försäljningen visade trots detta ett gott resultat vilket kan förklaras av ett högre entrépris, en ökad försäljning per gäst samt avyttring av en del tillgångar bl a ett växthus i Kålleröd och ett antal attraktioner. För femte året i rad öppnade Liseberg grindarna under Halloween. Årets upplaga slog rekord jämfört med tidigare år och antalet parkgäster uppgick till totalt 351 000, en ökning med 4% jämfört med 2018. Året avslutades godkänt med en fin julsäsong.

Det nya Hamnområdet, som hade premiär i samband med säsongöppningen, har skapat en ny mötesplats i Göteborg där Lisebergs gäster kan äta, dricka, dansa och lyssna på musik. Totalt antal besökare till Lilla Scenen och Polketten under de tre säsongerna var över 115 000. Även scenprogrammet på Stora Scenen drog ett stort antal besökare (230

000) med akter som John Fogerty och Kraftwerk. Övriga större nyheter under 2019 var ett nytt skräckhus utomhus under Halloween och en ombyggnad av Södra Entrén med fler självservicekassor och högre kapacitet. Under året har förhandlingar med Volvo Cars och AB Volvo inletts avseende ett uppförande av ett upplevelsecenter på delar av Lisebergs mark. Målet med förhandlingarna är att kunna presentera en hemställan till kommunalfullmäktige under 2020 och därefter påbörja nödvändig fastighetsreglering.

Arbetet med expansionen av Lisebergs verksamhet söder om parken, genom uppförandet av ett tematiserat hotell och en vattenpark inomhus (Liseberg Jubileumsprojekt), har fortlöpt under 2019. Under september tog Lisebergs styrelse beslut om att ingå avtal med upphandlad entreprenör gällande produktion av det tematiserade hotellet. För vattenparken pågår ett arbete med att tillsammans med entreprenören ta fram systemhandlingar, vilket beräknas vara klart under första halvåret 2020.

I juli 2019 öppnades en ny markparkering öster om Mölndalsån med 900 platser och vars syfte är att successivt ersätta den gamla Södra parkeringen i takt med att hotellet och vattenparken uppförs. Vidare har förhandlingar med Fastighetskontoret genomförts i syfte att förvärva och säkerställa detaljplanarbetet avseende fastigheten på Södra parkeringen. Den nya detaljplanen vann laga kraft i december 2019.

Ett arbete med en ny detaljplan för övriga delar av fastigheten Skår 40:17 (SAAB's gamla växellådsfabrik) pågår med syfte att möjliggöra en framtida expansion av nöjesparken.

I samband med byggnationen av Västlänken revs Lisebergshallen och backstage till Stora Scenen. Nya provisorier för backstage har färdigställts och ny markbeläggning har lagts vid huvudentrén. I januari 2020 kommer även Stjärnornas Krog och The Green Room att rivas. En viss påverkan på bolagets verksamhet från arbetet med Västlänken kan konstateras och påverkan på Lisebergs verksamhet från arbetet med Västlänken kommer att fortsätta, bla a kommer verksamheten på Rondo att ställas in under första kvartalet 2020. Nya restauranger uppförs efter rivningen av Stjärnornas Krog och The Green Room, vilka beräknas vara i drift i november 2020.

Hotellmarknaden i Göteborg har varit stark under 2019 vilket inneburit att hotellet haft en bra beläggning, framförallt under sommaren, och därmed kunnat öka sin omsättning. Genomsnittlig beläggning 2019 uppgick till 71% med bästa månaden i juli på 98%.

Den turistekonomiska omsättningen som Liseberg genererade under året beräknas uppgå till 3 500 mkr, en ökning från 2018 med 3%.

Göteborgs Stadsteater AB

År 2019 var ett genomsnittligt år för Göteborgs Stadsteater AB i publikt hänseende, runt 100 000 besökare, vilket är ett normalt resultat. Bolaget redovisar totalt en beläggning på 71 %.

Årets början på Stadsteatern, då *Fanny och Alexander* spelades på Stora Scen, *Förbjuden ingång* på Studion, *Om tyranni* på Lilla Scen blev en stark start publikt sett. Senvåren var däremot, i vissa delar, sämre publikmässigt och så även höstens produktioner på Stora Scen.

Dagens Lunchteater i Foajébaren har fortsatt varit i stort sett slutsåld och även teaterns seminarieverksamhet har bedrivits under året, om än i mindre omfattning. Samtliga seminarier har varit välbesökta.

På Backa Teater har verksamheten haft en god beläggning under året. *Flickan med svavelstickorna* av H C Andersen i regi av Rikard Lekander blev så populär att den efter vårpremiären fick förlängd spelperiod under hösten. Andelen besökande skolelever har

varit något högre än under 2018, men problemen med minskningen av antalet kulturombud på skolorna och att grundskoleförvaltningen har omorganiserats är ännu inte helt lösta. Under hösten blev det klart att Mattias Andersson blir ny konstnärlig ledare på Dramaten med början första mars 2020. Processen att hitta hans efterträdare påbörjades i oktober och en ny konstnärlig ledare beräknas vara på plats till hösten 2020.

Teaterns förestående ombyggnad har nu kommit in i skarpt läge. Fastighetsägaren Higab har under hösten förberett upphandlingsunderlaget och upphandling sker i början av 2020. Det gäller permanentning av Lilla Scen och utveckling av de publika ytorna, reparation av fasaden, stambyte och översyn av fönster, men också förbättring av ventilation och tillgänglighet. Enligt Higab håller i dagsläget både budget och tidsplan och därmed beräknas ombyggnationen starta under sensvåren 2020.

Under året har bolaget haft mycket fokus på organisationsöversynen, som planeras att vara färdigställd under våren 2020. Bolaget ser över processer, arbetssätt, organisation och organisationskultur för att matcha de nya förutsättningar som ombyggnaden innebär och för att komma åt de verksamhetsbelastningar som identifierats de senaste åren.

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till -114,6 mkr vilket är 1,6 mkr bättre än budget. Intäkterna är lägre än budget och beror på lägre biljett- och restaurangintäkter. I och med lägre intäkter har det varit nödvändigt att se över teaterns kostnader för att nå ett resultat i balans med budget. Det har inneburit sparbetning inom alla avdelningar. Avvikelsen beror också på en förändring av semesterlöneskulden som påverkade personalkostnaderna och resultatet positivt.

Got Event AB

År 2019 har bjudit på stor variation av upplevelser för alla målgrupper med hög aktivitet på samtliga arenor. Under året har 388 (320, 2018) evenemang genomförts med totalt 1,6 (1,5, 2018) miljoner besökare. Sportevenemangen står för flest antal evenemang. Den sportsliga utvecklingen för herrfotbollen är under bevakning då flera lag haft ett tufft år.

Jämfört med 2018 har antalet evenemang ökat med 21%. En bidragande faktor till att antalet evenemang ökat är omlokalisering av verksamhet från Lisebergshallen (riven) till Scandinavium. Denna lösning har påverkat verksamheten i Scandinavium som redan är högt belagd och har, i detta sammanhang, för stor publikvolym. Det innebär också konsekvenser för Got Event med ökade omställningskostnader och undanträngning av kommersiella evenemang. Från 2020 fram till dess en ny arena står klar, finns fortsatt behov av en alternativ lösning.

Utöver evenemangen har daglig verksamhet bedrivits vilken bland annat inkluderar Valhallabadet samt skolidrott och föreningsliv. Arenorna har liksom tidigare år varit en viktig förutsättning för de årliga återkommande evenemangen som Gothenburg Horse Show (GHS), Gothia Cup, Partille Cup, Leon Lurje och Världsongdomsspelen.

Evenemangen bidrar också till turistnäringen i Göteborg; hotell, restauranger, butiker m fl får fler besökare och ökade intäkter till följd av evenemangen på arenorna. En konsert på Ullevi ger ungefär 100 miljoner i extra omsättning för näringslivet. Ett starkt evenemangsår tillsammans med bolagets interna arbete med inre effektivisering återspeglas i bolagets resultat för året, +27,7 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt. Bedömningen är Got Events verksamhet under 2019 bidragit med drygt 1 miljard kronor i turistekonomisk omsättning.

För att kunna behålla Göteborgs konkurrenskraft som evenemangsstad är det av stor vikt att arenorna löpande utvecklas. Om arenorna inte fortsätter utvecklas blir det svårt

att behålla de riktigt stora evenemangen liksom kvaliteten i upplevelsen för besökaren. Ullevi är byggt 1958, Scandinavium 1971 och Valhallabadet 1956. Restaurangen i Scandinavium uppgraderades under 2016/2017 i syfte att öka konkurrenskraften och affärsnyttan och uppgraderingen har möjliggjort evenemang som annars inte kunnat genomföras. Många av anläggningarna är i behov av kraftiga upprustningar för att klara konkurrensen och för att kunna attrahera arrangörer och besökare. Omvärldsförändringar, nya behov och beteenden kräver löpande uppgraderingar i större omfattning än det underhåll och de reinvesteringar som bolaget klarar.

2.2.1 Viktiga framtidsfrågor

Turism och globalt resande fortsätter öka enligt alla prognoser. Det finns flera faktorer som kan påverka resandet negativt, såsom t ex lågkonjunktur, politiska omvälvningar, valutakurser och säkerhetsfrågor. Historiskt sett har turismen i princip alltid återhämtat sig snabbt från sådana händelser och den långsiktiga trenden har endast brutits tillfälligt.

Klimatfrågan är den största utmaningen på global nivå som kräver statliga och överstatliga åtgärder. Den klimatpåverkan som turismen innebär, bla a genom transporter behöver hanteras på flera nivåer, såväl lokalt som internationellt.

I början av 2018 antog kommunfullmäktige ”Stadens program för besöksnäringens utveckling”. Arbetet med att i samverkan med berörda styrelser och nämnder ta fram handlingsplaner kopplade till besöksnäringens programmet fem strategier och dess nyckelfrågor är en mycket viktig framtidsfråga.

År 2017 meddelade Konkurrensverket beslut om lagöverträdelse från Göteborgs Stads sida. I beslutet menade Konkurrensverket att Göteborgs Stad gjort sig skyldig till brott mott LOU(2007:1091) genom att anslå budgetmedel åt Göteborg & Co (då Göteborg & Co Träffpunkt). Sedan dess har en överklagan framställts förvaltningsrätten. Denna avslogs under 2019, varpå en ny överklagan framställdes kammarrätten. Göteborg & Co har blivit instruerade att bedriva verksamhet i enlighet med nuvarande arbetsätt i väntan på kammarrättens beslut. Ärendets avgörande är av stor vikt för Göteborg & Co:s framtida verksamhet.

Besöksnäringens aktörer visar stark vilja att bidra till destinationens tillväxt och investeringsviljan är stor. För närvarande finns planer på nybyggnation av ca 4000 hotellrum fram till 2026. För att möta denna utbyggnad krävs satsningar som stimulerar och ökar destinationens attraktivitet för besökare, investerare och inflyttare. De investeringar som Göteborgs Stad styr över som gäller arenor, kulturutbud eller infrastruktur blir betydelsefulla för att matcha näringens satsningar.

Liseberg befinner sig i ständig utveckling. Det är nödvändigt för att kunna möta nya krav från ägare och marknad samt skapa ekonomiska förutsättningar för Lisebergs långsiktiga framgång. I likhet med föregående år återfinns bland de viktigaste områden för bolagets utveckling: Investeringsplan med fokus på kärnaffären, Säsongsförlängning, Expansion och nya affärsområden, En modern och effektiv organisation med fokus på medarbetarnöjdhet samt Hållbarhet och Digital transformation.

Stadsteaterns viktigaste framtidsfråga är hur teatern ska kombinera sin konstnärliga utveckling och förnyelse med en repertoar som har ett öppet tilltal och lockar en bred publik. Teatern är i detta perspektiv ytterst beroende av att kunna behålla sin höga konstnärliga och tekniska kvalitet och att kunna förbättra den fysiska miljön och tillgängligheten i teaterhuset vid Götaplatsen.

Det är avgörande för teaterns framtida attraktionskraft och möjligheter till konstnärlig förnyelse att ombyggnationen genomförs utifrån beslutad budget. Det är vidare viktigt

att processen säkerställs och att verksamheten upprätthålls, om än i väsentligt mindre omfattning, under ombyggnadstiden.

Inom Got Event är arenautveckling är den viktigaste framtidsfrågan för bolaget då stora delar av arenaparken är av äldre karaktär och verksamheten är beroende av att arenorna utvecklas. I kombination med ökade förväntningar hos publik och arrangörer samt allt hårdnande konkurrens, ställs krav på kontinuerlig utveckling av arenorna för att Göteborg ska kunna behålla konkurrenskraft som evenemangstad.

Omlokaliseringen av verksamhet från Lisebergshallen till Scandinavium innebär både ökade omställningskostnader och undanträngning av kommersiella evenemang, tappade affärer samt lägre försäljning. Vidare riskerar svikande sportsliga framgångar leda till sjunkande publikintresse med uteblivna evenemang och negativa ekonomiska konsekvenser som följd.

2.3 Analys av årets utfall

Resultaträkning

Belopp i mkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Intäkter	1826	1712	114	1 669
Kostnader	-1881	-1900	19	-1 879
Rörelseresultat	-55	-188	133	-210
Finansiella intäkter	2	0	2	1
Finansiella kostnader	-8	-10	2	-8
Resultat efter finansiella poster	-61	-198	137	-217
KB enl budget beslut	290	290	0	304
Resultat före skatt o disp	229	92	137	87

Koncernen

Koncernens rörelseresultat efter finansiella poster är - 61 mkr (budget -198 mkr) och resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 229 mkr (budget 92 mkr). Dotterbolagens resultat kommenteras kortfattat i punkt 2.3.1.

Belopp i mkr	Bokslut 2019
Eget kapital	1 360
Soliditet	50,3%

Göteborg & Co

Belopp i mkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Intäkter	181,0	189,1	-8,1	203,4
Kostnader	-180,9	-189,1	8,2	-216,5
Rörelseresultat	0,1	0	0,1	-13,1
Finansiella intäkter	1,6	0	1,6	23,1
Finansiella kostnader	-3,8	0	-3,8	0
Beslutat koncernbidrag	0	0	0	13,5
Resultat efter finansiella poster	-2,2	0	-2,2	23,5
Soliditet	93,7 %			95,9 %

Eget Kapital	1 087,2			1 073,0
--------------	---------	--	--	---------

Årets rörelseresultat på 0,1 mkr är i linje med budget och prognos.

Resultatet efter finansiella poster -2,2 mkr inkluderar 1,6 mkr anteciperad utdelning från Stadsteatern samt en nedskrivning av värdet på Stadsteatern med 3,8 mkr (dessa poster är en del av Stadshuskoncernens bokslutsdispositioner).

Intäkterna är lägre jämfört med såväl budget som föregående år. En stor skillnad mot årets budget förklaras av minskade externa intäkter för Gothenburg Culture festival/Kulturkalaset där flytten från vecka 33 till 32 innebar att ett antal samarbetspartners valde att stå över evenemanget 2019. Interna omprioriteringar gjordes för att säkerställa att evenemanget kunde genomföras enligt plan. Uppdragsersättning inkluderar, utöver 114 mkr 2019, även de pengar ur stadens centrala budget avseende 2021 som allokerats till bolaget.

Jämfört med föregående år förklaras skillnaden i omslutning, såväl intäkter som kostnader, i stort av att det under 2018 genomfördes ett Volvo Ocean Race.

Liseberg

Belopp i mkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Intäkter	1 373,6	1 265,1	108,5	1 228,80
Kostnader	-1 162,4	-1 163,3	0,9	-1 147,30
Rörelseresultat	211,2	101,8	109,4	81,5
Finansiella intäkter	1,4	0	1,4	0,9
Finansiella kostnader	-8,3	-9,6	1,3	-7,8
Resultat efter finansiella poster	204,3	92,2	112,1	74,6
Soliditet	60 %			59 %
Eget Kapital	1 277,9			1 118,7

Resultat efter finansiella poster uppgår till 204,3 mkr, i jämförelse med budget 92,2 mkr. Under 2018 besöktes hela parken, inklusive Lisebergsteatern, Rondo, Lisebergshallen & events i parken av 3,0 miljoner gäster och årets omsättning uppgick till 1 373,6 mkr, varav ersättning från Trafikverket för de byggnader som tagits över i samband med Västlänksprojektet utgjorde 113,8 mkr. Antalet gäster minskade med 0,1 miljoner medan omsättningen, justerad för ersättningen från Trafikverket, ökade med 31,1 mkr (2%) jämfört med föregående år. Jämfört med budget blev omsättningen 5,2 mkr (0%) lägre.

Konsumtionen per gäst ökade med 6,6%, inklusive ett höjt entrépris, vilket förklarar delar av försäljningsökningen. Dessutom har en del anläggningstillgångar sålts såsom ett växthus i Källered och två attraktioner. Personal- och driftskostnaderna var lägre än både budget och föregående år. Justerat för ersättningen från Trafikverket uppgick resultatet efter finansiella poster till 90,6 mkr, vilket var 1,7 mkr under budget och 16,0 mkr jämfört med föregående år.

Totala investeringar uppgick till 406 mkr och är i huvudsak hänförliga till Jubileumsprojektet, attraktionen Underlandet och det nya Hamnområdet. Det egna kapitalet uppgår till 1 283,1 miljoner kronor vilket motsvarar en soliditet på 60%.

Stadsteatern

Belopp i mkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Intäkter	68,1	76,4	-8,3	72,3
Kostnader	-182,7	-192,6	9,9	-186,2
Rörelseresultat	-114,6	-116,2	1,6	-113,9
Finansiella intäkter	0,02	-	0,02	-
Finansiella kostnader	-	-0,04	0,04	-0,03
Resultat efter finansiella poster	-114,6	-116,2	1,6	-113,9
Koncernbidrag	110,9	110,9	0	108,7
Koncernbidrag tillägg	2,0	-	2,0	3,6
Överavskrivning	1,2	-	1,2	1,3
Ej avdragsgilla kostnader	0,5	0,3	0,2	0,3
Resultat före skatt	0,02	-5,0	4,98	0
Soliditet	54 %			39,5 %
Eget Kapital	26,7			20,1

Resultatet efter finansiella poster uppgår till -114,6 mkr vilket är 1,6 mkr bättre än budget. I den senaste prognosen gjorde bolaget en bedömning att man sammantaget skulle göra ett resultat på -117,7 mkr vilket är en avvikelse med +3,1 mkr mot årets utfall. Avvikelsen mot oktoberprognosen förklaras av att förändringen av semesterlöneskulden blev lägre än beräknat samt lägre produktionskostnader. Det beror även på att biljettförsäljningen under sista kvartalet blev något bättre än prognosen i oktober.

Årets intäkter uppgår till 68,1 mkr och är 8,3 mkr lägre än budget. Biljettintäkter är 5,0 mkr lägre än budget och kan delvis förklaras med att teatern har ställt in nio föreställningar (varav fem på Stora Scen) på grund av sjukdom. Det beror också på att årets föreställningar har haft en lägre beläggningsgrad än förväntat. Beläggningsgraden är för helåret 71 % vilket kan jämföras med en budget på 81 %.

Restaurangens intäkter har också påverkats av ett färre antal besökare och är -2,3 mkr lägre än budget. Restaurangens försäljning under sommaren var också lägre jämfört med tidigare år. Spårarbeten och avstängd kollektivtrafik på Avenyn har troligtvis påverkat restaurangens försäljning under sommaren. Årets kulturkalas har heller inte haft någon scen på Götaplatsen, vilket också påverkat försäljningsintäkterna.

Även övriga intäkter och bidrag är lägre än budget (-0,9 mkr), vilket beror på lägre kostnader för genomförda uppdrag som har vidarefakturerats.

Årets totala kostnader har blivit +9,9 mkr lägre än budget. I och med lägre intäkter har det varit nödvändigt att se över teaterns kostnader för att nå ett resultat i balans med budget. Det har inneburit ett sparbetning inom alla avdelningar. Avvikelsen förklaras också med en förändring av semesterlöneskulden som påverkade personalkostnaderna positivt.

Got Event

Belopp i mkr	Bokslut 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Intäkter	210,7	184,6	26,1	176
Kostnader	-362,3	-358,3	-4	-341
Rörelseresultat	-151,6	-173,7	22,1	-165
Finansiella intäkter	0,6	0	0,6	0
Finansiella kostnader	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1
Resultat efter finansiella poster	-151,3	-173,9	22,6	-165,1
KB enligt budgetbeslut	179,0	179,0	0	181,7
KB tillägg	-27,8	0	-27,8	-15,7
Resultat före skatt o disp	-0,1	5,1	-5,2	0,9
Soliditet	7,5 %			12,1 %
Eget Kapital	31,6			31,7

Bolagets verksamhet levererar en fortsatt stabil ekonomi och ger ett resultat för året på +27,7 mkr före bokslutsdispositioner och skatt, vilket är 22,6 mkr bättre än budget (resultat efter finansiell poster -151,3 mkr, i jämförelse med budget på -173,9 mkr). Helårsresultatet är budgeterat till + 5,1 mkr. Det budgeterade positiva resultatet beror på det beslut Stadshus AB har tagit om att fastighetsägaren ska finansiera en större del av underhållsbehovet på Valhallabadet och Ullevi. Detta medför en minskad hyreskostnad till fastighetsägaren på 5,1 mkr. Koncernbidrag på 27,8 mkr har återlämnats till ägaren under 2019. Årets resultat efter bokslutsdispositioner och skatt uppgår därmed till - 0,1 mkr.

Kommentarer till större avvikelser mot budget:

Den största avvikelsen mot budget återfinns på intäktssidan (+26,1 mkr). Beläggningen har varit god på samtliga arenor och intäktsökningen kan hänföras till att evenemang tillkommit under året, slutspel i hockey, bra resultat för evenemanget Gothenburg Horse Show (GHS) samt ökad biljettförsäljning med biljettsläpp för kommande evenemang 2020.

Kostnaderna har ökat med 4,0 mkr gentemot budget. Tillkommande evenemang medför även ökade kostnader där kostnad för timanställd personal utgör en stor del. Totalt sett ligger personalkostnaderna i nivå med budget, då kostnaden för fastanställd personal ligger under budget på grund av vakanser och att rekryteringar skett senare på året än vad som antogs vid budgettillfället. Kostnaden för inköp av material och varor har ökat till följd av fler evenemang däribland inköp till restaurangen i Scandinavium. Övriga externa kostnader har också ökat och avser till stor del ökade kostnader för reparationer och underhåll samt ökade kostnader i samband med fler evenemang.

Kommentar till avvikelse 2018/2019:

Vilka evenemang som genomförs påverkar resultatet. Under 2019 genomfördes dubbla världscupfinaler i både Hoppning och Dressyr inom ramen för evenemanget Gothenburg Horse Show (GHS), vilket ökar omsättningen för 2019. Slutspel i hockey samt ett ökat antal evenemang, främst på Scandinavium, har också lett till en ökad omsättning för 2019.

2.4 Investeringar

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Nettoutgifter i mkr	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget/Plan 2020
Nyinvesteringar	143,5	13,2	7,2	344,2
Reinvesteringar	280,6	184,1	374,1	174,1
SUMMA INVESTERINGAR	424,1	197,3	381,3	518,3

Göteborg & Co

Nettoutgifter i mkr	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget/Plan 2020
Nyinvesteringar	-	-	-	-
Reinvesteringar	0,3	-	0,2	-
SUMMA INVESTERINGAR	0,3	-	0,2	-

Liseberg

Nettoutgifter i mkr	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget/Plan 2020
Nyinvesteringar	135,1	-	-	336,2
Reinvesteringar	271,0	170,5	357,4	145,0
SUMMA INVESTERINGAR	406,1	170,5	357,4	481,2

Stadsteatern

Nettoutgifter i mkr	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget/Plan 2020
Nyinvesteringar	0,1	-	0,3	-
Reinvesteringar	2,5	3,0	3,2	3,0
SUMMA INVESTERINGAR	2,6	3,0	3,6	3,0

Got Event

Nettoutgifter i mkr	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget/Plan 2020
Nyinvesteringar	8,3	13,2	6,9	8,0
Reinvesteringar	6,8	10,6	13,3	26,1
SUMMA INVESTERINGAR	15,1	23,8	20,2	34,1

2.5 Bokslut

2.5.1 Sammanfattande analys

Klustrets bolag har olika affärsmodeller där tre bolag till del finansieras med kapitaltillskott eller motsvarande som beslutas av kommunfullmäktige och ett bolag finansieras till 100 % av egna intäkter samt är avsevärt större än sitt närmaste

syskonbolag. En annan stor skillnad är att de tre mindre bolagen i stort sett inte har några egna anläggningstillgångar medan det fjärde bolaget äger sina egna produktionsanläggningar och aktivt arbetar med sin balansräkning.

Klustret gör ingen koncernredovisning. En sammanfattande analys över klustret har ett lågt informationsvärde varför den sammanfattande analysen tar sikte på de enskilda bolagen.

Göteborg & Co AB

Bolaget har ett ekonomiskt utfall, före Stadshuskoncernens bokslutsdispositioner, som håller sig inom beslutad budget och bolaget har levererat på grunduppdraget enligt affärsplanen samt verksamhetsplaner för de olika affärsområdena.

Årets resultat inkluderar en anteciperad utdelning om 1,6 mkr från Stadsteatern. I årsredovisning 2019 föreslås utdelning av dessa 1,6 mkr till Stadshus AB.

Under året har den utdelning på 23,1 mkr, som föreslogs i årsredovisningen 2018, betalats ut till Stadshus AB.

Bolagets balansräkning består till största delen av andelar i dotterbolagen samt koncerninterna fordringar och skulder. De senare är relaterade till Stadshuskoncernens bokslutsdispositioner.

De koncerninterna posterna/bokslutsdispositionerna har netto inneburit en ökning av värdet på andelar i dotterbolag. Som en följd av detta behövdes även en nedskrivning av värdet på Stadsteatern göras. Denna post syns i resultaträkningen.

Liseberg AB

Resultat efter finansiella poster uppgår till 204,3 mkr, i jämförelse med budget 92,2 mkr. Under 2018 besöktes hela parken, inklusive Lisebergsteatern, Rondo, Lisebergshallen & events i parken av 3,0 miljoner gäster och årets omsättning uppgick till 1 373,6 mkr, varav ersättning från Trafikverket för de byggnader som tagits över i samband med Västlänksprojektet utgjorde 113,8 mkr. Antalet gäster minskade med 0,1 miljoner medan omsättningen, justerad för ersättningen från Trafikverket, ökade med 31,1 mkr (2%) jämfört med föregående år. Jämfört med budget blev omsättningen 5,2 mkr (0%) lägre.

Konsumtionen per gäst ökade med 6,6%, inklusive ett höjt entrépris, vilket förklarar delar av försäljningsökningen. Dessutom har en del anläggningstillgångar sålts såsom ett växthus i Källered och två attraktioner. Personal- och driftskostnaderna var lägre än både budget och föregående år. Justerat för ersättningen från Trafikverket uppgick resultatet efter finansiella poster till 90,6 mkr vilket var 1,7 mkr under budget och 16,0 mkr jämfört med föregående år.

Totala investeringar uppgick till 406 mkr och är i huvudsak hänförliga till Jubileumsprojektet, attraktionen Underlandet och det nya Hamnområdet. Det egna kapitalet uppgår till 1 283,1 miljoner kronor vilket motsvarar en soliditet på 60%.

Göteborgs Stadsteater AB

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 114,6 mkr vilket är +1,6 mkr bättre än budget och 3,1 mkr bättre än prognosen i oktober.

Bokslutsdispositioner uppgår till 114,1 mkr, varav beslutat koncernbidrag 110,9 mkr, koncernens bokslutsdisposition 2,0 mkr samt en återföring av avsättning till överavskrivning 1,2 mkr.

Ej avdragsgilla kostnader uppgår till 0,46 mkr vilket gör att det skattemässiga resultatet för 2019 uppgår till 0,02 mkr (budget -5,0 mkr). Skatten på årets resultat uppgår till

0 tkr.

Intäktsutfallet innebär att bolaget har en självfinansieringsgrad för 2019 på 15,2 % (utfall 2018 17,6 %).

Stadsteatern föreslås att lämna en utdelning om 1,6 mkr till Göteborg och Co.

Bolaget har erhållit ett aktieägartillskott på 10,5 mkr och som avser tidigare ej utnyttjade koncernbidrag. Det är en återbetalning av bolagets återlämnade överskott från budgetåren 2016 och 2017.

Got Event AB

Bolagets verksamhet genererar en fortsatt stabil ekonomi och ger ett resultat för året på +27,7 mkr, vilket är +22,6 mkr jämfört med budget (före bokslutsdisposition och skatt). En god beläggning på samtliga arenor, tillkommande evenemang, slutspel i hockey är några bidragande orsaker till det positiva resultatet för 2019. Under året har 27,8 mkr återlämnats till ägaren.

Nettoomsättningen uppgår till 211 mkr där uthyrning av arenorna utgör den största posten. Omsättningen har ökat med 19% från föregående år, vilket kan förklaras av ett gott evenemangsår.

Balansomslutningen uppgår till 417 mkr där det egna kapitalet utgör 31,7 mkr. Soliditeten uppgår till 7,5%, vilket är en minskning med 4,5 % jämfört med föregående år. Soliditeten påverkas även av när i tid biljettsläpp och avräkning med arrangörer görs. Soliditeten påverkas också av att koncernbidrag på 27,8 mkr har återlämnats till ägaren. Likviditeten ligger kvar på ungefär samma nivå som föregående år. Bolaget hanterar verksamhetsrelaterade investeringar, medan fastighetsägaren Higab hanterar fastighetsrelaterade investeringar. Årets investeringar för bolaget uppgår till 15,1 mkr, vilket är en något lägre volym än tidigare år. Detta innebär att investeringar flyttas fram till nästa år.

2.6 Utveckling inom personalområdet

2.6.1 Personalvolym och lönekostnad

Belopp i mkr	2 019	2018	2017
Kostnader för konsultarvode (se anvisn)	14,9	17,0	11,6
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	580	569	567
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	1 646	1 624	1 637
Lönekostnad per årsarbetare	0,4	0,4	0,3

Variationer i projekt och produktioner inom klustrets bolag medför förändringar i såväl personalvolym som i löne- och konsultkostnader. Några bolag har också en relativt stor andel visstidsanställda under delar av året, vilket också i perioder påverkar volm och kostnader.

Inom Got Event har antalet tillsvidarejänster ökat under året, bland annat på grund av att kompetens anställts istället för inköp av konsulttjänster. Det gäller kompetens inom städverksamheten samt teknisk personal. Med denna förändring ökar rådigheten över resurserna samt att en större kontinuitet kan uppnås i verksamheten.

Göteborg & Co

Belopp i mkr	2019	2018	2017
Kostnader för konsultarvode (se anvisn)	-	-	-
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	54,4	54,8	53,3
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	128	131	130
Lönekostnad per årsarbetare	0,4	0,4	0,4

Liseberg

Belopp i mkr	2019	2018	2017
Kostnader för konsultarvode (se anvisn)	1,3	2,0	
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	368,2	364,2	361,8
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	1 112	1 112	1 107
Lönekostnad per årsarbetare	0,3	0,3	0,3

Stadsteatern

Belopp i mkr	2019	2018	2017
Kostnader för konsultarvode (se anvisn)	13,6	14,4	11,6
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	74,0	73,7	69,8
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	188	187	185
Lönekostnad per årsarbetare	0,4	0,4	0,4

Got Event

Belopp i mkr	2019	2018	2017
Kostnader för konsultarvode (se anvisn)	0	0,6	0
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	83,8	76,1	82,0
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	218	194	214,5
Lönekostnad per årsarbetare	0,4	0,4	0,4

2.6.2 Övrig utveckling inom personalområdet

Göteborg & Co har arbetat med att stärka det nära ledarskapet och fortsatt sitt arbete

med att vidareutveckla organisationen, främst i syfte att anpassa denna till genomförande av jubileumsåret 2021. Vidare har särskilda satsningar på arbetsmiljön genomförts bl a med utbildning för chefer, arbetsledare, arbetsmiljöombud och fackliga representanter. Ny VD, Peter Grönberg, tillträdde 3 juni.

Under oktober månad påbörjades en genomlysning och förändring av befintliga tjänsteleveranser samt organisatoriska anpassningar inom bolaget. Fokus låg på breddning av arbetsuppgifter, omprioritering av befintliga tjänster samt generell kompetensväxling. Syftet är att uppnå ett mer strategiskt arbetssätt och på så sätt möta affärsplanens utarbetade strategier och åtgärder samt destinationens långsiktiga målbild. Arbetet fortsätter under 2020. Personalomsättningen i bolaget är på ungefär samma nivå som under de senaste åren medan sjukfrånvaron, som historiskt sett är låg men under 2016 – 2018 visade en svagt ökande trend, nu åter börjat minska.

Inom Liseberg har antalet anställda i slutet på året minskat, främst beroende på schemajusteringar. Utifrån verksamhetens behov av ett mer närvarande ledarskap har antalet chefer ökat med 4 personer inom driftsorganisationen. Rekrytering av tillsvidareanställda fortsätter att öka. Inom vissa delar av verksamheten ökar personalomsättningen och konkurrensen om medarbetarna är stor i vissa specialstyrken men också inom traditionella yrkesområden som teknik och restaurang. Liseberg arbetar fortsatt med att vara en attraktiv arbetsgivare och uppskattas generellt högt av bolagets många visstidsanställda.

Såväl långtidssjukfrånvaron som korttidssjukfrånvaron har ökat och beror till stor del på ökad psykisk ohälsa. I syfte att skapa förutsättningar för att motverka frånvaron kommer kompetenshögande insatser inom området att genomföras.

Got Event anger att andelen tid utförd av timavlönad personal minskat jämfört med föregående år främst beroende på ett mer aktivt arbete med bemanningen vid evenemang och mer effektiv schemaplanering.

Sjukfrånvaron i bolaget har ökat med 0,4%, där ett antal nya längre sjukskrivningar påverkar utfallet. Frisknärvaron har däremot ökat med 2,7% och visar på att fler medarbetare har en lägre sjukfrånvaro i jämförelse med föregående år.

2.7 Redovisning av uppdrag ifrån KS/KF som fördelats utanför kommunfullmäktiges budget

Uppdrag till nämnd/styrelse	Välj Status - enligt anvisning	Kommentar - enligt anvisning
KS Got Event AB uppdras att - i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden, Higab, stadsledningskontoret och övriga relevanta aktörer ta fram en plan för hur alla dagens evenemang temporärt ska kunna säkerställas innan den "nya Lisebergshallen" är på plats. <i>Från 2016</i> <i>Riktas till klusterbolag Göteborg & Co</i>	 Avslutad	Beslut i Got Events styrelse 2018-11-26, därefter i styrelsen för Göteborg & Co vid sammanträde 2018-12-06. Styrelsen presenterar en plan för hantering av elitmatcher i handboll i Scandinavium under 2019/2020. Styrelsen efterfrågar vidare instruktioner från Kommunstyrelsen för fortsatt process av medellång lösning från 2020 tills "ny Lisebergshall" är färdigställd.
KF Göteborgs Stads Parkerings AB och trafiknämnden uppdras att - i nära samverkan med Liseberg AB och övriga berörda aktörer i staden	 Avslutad	Liseberg har varit drivande i att föra dialog med framför allt Göteborgs Stads Parkerings AB gällande parkeringsfrågan enligt kommunfullmäktiges uppdrag i

Uppdrag till nämnd/styrelse	Välj Status - enligt anvisning	Kommentar - enligt anvisning
<p>belysa parkerings- och infrastrukturfrågan och återkomma med förslag till beslut om fortsatt inriktning.</p> <p><i>Från 2017</i></p> <p><i>Riktas till klusterbolag Göteborg & Co, Trafiknämnden samt Higab AB</i></p>		<p>samband med Lisebergs planerade utveckling av Jubileumsprojekt. Göteborgs Stads Parkerings AB har dock tydligt meddelat Liseberg att de inte har för avsikt att uppföra parkeringar för att tillmötesgå det ökade behovet av parkeringsplatser i anslutning till Liseberg. Vi ser därför inte att vi kommer längre i dialogen utan frågan får återrapporteras till kommunfullmäktige av Göteborgs Stads Parkerings AB. Liseberg försöker nu själva hitta lösningar på parkeringsfrågan.</p>
<p>KF Styrelsen för Göteborg & Co AB får i uppdrag att en gång per mandatperiod utvärdera Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling och vid behov föreslå kommunfullmäktige anpassningar eller förändringar</p> <p><i>Från 2018</i></p> <p><i>riktas till klusterbolag Göteborg & Co</i></p>	<p>✓ Avslutad</p>	<p>Beslutat i styrelsen för Göteborg & Co 2019-12-19. Arbetet med att i samverkan med berörda styrelser och nämnder ta fram handlingsplaner kopplade till besöksnäringens programmens fem strategier och dess nyckelfrågor pågår och omfattar flera av bolagets olika delar och ansvarsområden. Arbetet med handlingsplaner under programperioden fram till 2030 har sin utgångspunkt i att planeringsperioden är lång och att framtida behov inte i alla delar är kända. Utvärderingen av programmet en gång per mandatperiod kommer tydligare att säkerställa programmets aktualitet och Göteborg & Co avser att under innevarande mandatperiod återkomma med eventuella förslag till säkerställda anpassningar och eventuell revidering av programmet.</p>
<p>KF Göteborg & Co AB och Business Region Göteborg AB får i uppdrag att ta fram ett förslag för utveckling av besöksnäring med anknytning till hav och fisk</p> <p><i>Riktas till Göteborg & Co och Business Region Göteborg AB</i></p>	<p>✓ Avslutad</p>	<p>Beslutat i styrelsen för Göteborg & Co 2019-09-23. Den turism som bedrivs kustnära är viktig för regionen och närheten till havet är en av de viktigaste anledningarna till att turister besöker regionen. Den utveckling av besöksnäringen med koppling till fisk och hav som efterfrågas i uppdraget föreslås att även fortsättningsvis ske inom ramen för befintliga ansvarsområden och roller. Ett fortsatt samarbete mellan Göteborg & Co, Business Region Göteborg och Turistrådet Västsverige, inom segmentet hav och fisk, behöver, för att vara hållbart över tid, vara styrt av underliggande efterfrågan och fokusera på för tillfället aktuella frågor och behov</p>

2.8 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.8.1 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Enligt stadens dokument "Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll" ska styrelsen årligen utvärdera och förbättra effektiviteten i systemet för intern styrning, uppföljning och kontroll. Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska styrelsen rapportera resultatet från utvärderingen samt lämna en bedömning om systemet för

styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Då klustrets styrelser gör sina egna bedömningar redovisas respektive bolags utvärdering utan en samlad bedömning.

Göteborg & Co AB

Styrelsen för Göteborg & Co genomförde och beslutade vid möte 2019-12-16 om utvärdering av systemet för styrning, uppföljning och kontroll.

Göteborg & Co har en organisationskultur där stark budgetkontroll, god ekonomisk hushållning och ett kommunikativt klimat genomsyrar hela bolaget, från högsta ledning till alla medarbetare. Då systemet för styrning, uppföljning och kontroll är helt beroende av organisationens, i synnerhet ledningens, kultur bedöms detta vara ett styrkeområde. Iakttagelserna från bolagets interna kontroll sammanfaller i stort med Stadsrevisionens granskning, där uppföljning av bolagets åtgärder inom bl.a. inköp och upphandling uppmärksammas. När det gäller resor har en tydlig förbättring noterats i bolagets interna uppföljning.

Göteborg & Co har ett systematiskt planerings- och uppföljningssystem som tar sin utgångspunkt i Göteborgs Stads riktlinjer och uppföljning månadsvis och i uppföljningsrapporterna. Den treåriga affärsplanen, som bryts ner i ettåriga verksamhetsplaner och budget, följs upp och återrapporteras till styrelsen två gånger per år.

Göteborg & Co står besöksnäringen nära varför styrsignaler från marknaden fångas i ett tidigt skede vilket gynnar dem bolaget är till för – göteborgarna.

Under 2019 har, likt tidigare år, en systematisk riskanalys inklusive åtgärdsplan upprättats och tillsänts styrelsen. I samband med detta har även en intern kontrollplan för 2020 tagits fram och tillsänts styrelsen för beslut. I december tar styrelsen även del av återrapportering av utfört arbete och slutsatser enligt intern kontrollplan för 2019. Den riskbaserade styrningen har under året förbättrats genom stärkt förankring i ledningsgrupp och levandegörande av riskanalys och åtgärdsplan så att de blir en tydligt integrerad del av processer och beslutsfattande.

Göteborg & Co är ett förhållandevis litet bolag med korta beslutsvägar och nära dialog inom bolaget samt en ledningsgrupp som samlas med korta intervaller under regelbundna former. På detta sätt kommer eventuella allvarliga avvikelser och brister snabbt till ledningens kännedom och kan hanteras, vilket är en styrka. Nära dialog med den omvärld som bolaget är till för säkerställer att förbättringsarbete och verksamhetsutveckling bedrivs utifrån behov, vilket också är en styrka.

Liseberg AB

Lisebergs arbete med intern kontroll ska, liksom övriga förvaltningar och bolag inom Göteborg Stad, utgå ifrån COSO:s ramverk – en internationell standard för intern styrning och kontroll. För att säkerställa att tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer följs, ska Liseberg verka för en god intern styrning och kontroll. Vidare ska den interna kontrollen säkerställa att den finansiella rapporteringen och informationen i verksamheten är tillförlitlig.

Lisebergskoncernen har en gemensam anvisning där verksamhetens risker identifieras i samband med framtagandet av budget och planeringskonferenser för nästkommande verksamhetsår. Arbetet med riskanalys har delats upp i två delar, en del som avser riskanalys för verksamheten och en del som avser riskanalys för den finansiella rapporteringen. De risker som identifieras för verksamhetens olika områden fastställs sedan till en samlad riskbild där de kategoriseras enligt Lisebergs fem styrdimensioner: Gäst, Hållbarhet, Varumärke, Medarbetare och Ekonomi.

När riskanalysen är genomförd och en samlad riskbild är framtagen ska en åtgärdsplan tas fram som beskriver vilka riskreducerande åtgärder som planeras och genomförs för att minska risken.

Utifrån den samlade riskbilden av analysen och som en del av Lisebergskoncernens arbete med att förbättra verksamheten, ska styrelsen även välja ut ett antal riskområden som särskilt ska granskas under kommande verksamhetsår. Dessa utvalda riskområden antas i en intern kontrollplan för att verifiera att riskreducerande åtgärder vidtas och fungerar på ett tillfredsställande sätt. Mot bakgrund av ovanstående processbeskrivning innebär det för styrelsen att årligen besluta om:

- Riskanalys och en samlad riskbild för kommande verksamhetsår
- Åtgärdsplan
- Intern kontrollplan för kommande verksamhetsår

Kontrollerna i Internkontrollplanen för 2019 har testats och utvärderats löpande under året och inga väsentliga felaktigheter har påträffats. Det sammanlagda resultatet av de tester som utförts enligt Internkontrollplanen visar att Liseberg har en god intern kontroll.

Liseberg har under de senaste åren arbetat fram och utvecklat den process som idag används för styrning, uppföljning och kontroll. Organisationen har en bra kultur som tillåter en god intern kontroll och bidrar till ett riskmedvetande och en riskhantering i det dagliga arbetet. De risker och åtgärder som inkluderats i den årliga internkontrollplanen följs upp och granskas under året och då säkerställs också att dokumentationen är tillräcklig, samtidigt som uppföljningen i sig dokumenteras på ett betryggande sätt. Liseberg känner trygghet i befintligt system för styrning, uppföljning och kontroll men ser samtidigt möjligheter till förbättring i att skapa ytterligare medvetande och kommunicera kring arbetet till ledning på samtliga nivåer i organisationen.

Göteborgs Stadsteater AB

Ledningsgruppen har utvärderat sitt system för styrning, uppföljning och kontroll. Till hjälp har ledningen använt den bedömningsmall som har tagits fram centralt i staden.

Den sammanfattande bedömningen är att bolaget har allt från styrka till en tillräcklig effektiv hantering inom de olika områdena. Det område som bolaget behöver utveckla och bli bättre på är att följa upp beslutade och genomförda åtgärder för att fastställa om de har fått avsedd effekt.

I stadsrevisionens årliga granskning görs bedömningen att bolaget i huvudsak har en tillräcklig intern kontroll. Samtidigt bedömer revisionen att det finns förbättringsområden. Revisionen rekommenderar att bolaget stärker den interna kontrollen avseende representation och gåvor. Bolaget behöver uppdatera de lokala anvisningarna för representation samt förbättra underlag avseende deltagarförteckning där organisationstillhörighet framgår. Rekommendationer från 2018 avseende upprättande av skriftliga instruktioner och stärka den interna kontrollen avseende semesterhantering och tidsredovisning kvarstår och kommer att följas upp under 2020. Bolaget har gjort förtydliganden av semesterhanteringen genom intern information och interna dokument. Digitalisering av tidrapportering är i slutfasen och kommer att slutföras under 2020. Rekommendationer från 2017 inom området systematiskt brandskyddsarbete kvarstår avseende upprättande av riskanalyser för hela verksamheten. Arbetet med riskanalyser har påbörjats och kommer att vara klart under 2020.

Got Event AB

Styrelsen för Got Event AB har vid styrelsemötet 2019-12-16 utvärderat systemet för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolaget har ett systematiskt planerings- och uppföljningssystem som tar sin utgångspunkt i politiska beslut och därmed i Göteborgs Stads riktlinjer. Utifrån de långsiktiga strategierna (affärsplanen), och kommunfullmäktiges budget arbetas den årliga budgeten och verksamhetsplanen fram. I den bolagsövergripande verksamhetsplanen bryts de politiska målen ner i verksamheten och resurssätts. Till den bolagsövergripande verksamhetsplanen kopplas aktiviteter för att nå måluppfyllelse.

Budget och verksamhetsplan följs löpande upp, utvärderas och rapporteras till styrelsen. Under året har en genomlysning av vissa processer påbörjats i syfte att minska manuell hantering och öka digitaliseringen. För att ytterligare öka styrningen och förbättra uppföljningen av verksamheten har fokus även lagts på att utveckla nyckeltal för verksamheten.

En viktig del i planerings- och uppföljningssystemet är rådande kultur i verksamheten. Under året har bolaget genomfört ett omfattande kulturarbete med hjälp av ledord, fokusområden, måluppföljning och kommunikation. Ett av syftena har varit att skapa en medvetenhet om situationer där det finns risk för oetiskt eller oönskat beteende och att minska risken för att sådana händelser inträffar i verksamheten. Arbetet fortgår även framledes.

Risker identifieras löpande i verksamheten samt i respektive avdelnings aktivitetsplan. Dessa aggregeras sedan till den bolagsövergripande verksamhetsplanen. Riskanalysen utgör grund för den interna kontrollplan som årligen beslutas av styrelsen. Planen innehåller, utifrån analys av genomförd riskbedömning, de områden/processer som särskilt ska granskas för att verifiera att redan införda åtgärder har avsedd effekt. Under året har testningar utförts och inga väsentliga avvikelser har påträffats.

Sammanfattningsvis bedöms systemet för styrning, uppföljning och kontroll vara effektivt.

2.8.2 Brukar-/kundorienterad kvalitetsledning

Göteborg & Co:s målgrupper utgörs av turister, göteborgare och evenemangsbesökare, arrangörer, mötesdelegater samt besöksnäringens aktörer, akademien och övrigt näringsliv.

Bolaget genomför regelbundet mätningar av målgruppernas nöjdhet. Dessutom genomförs både image-mätningar bland göteborgare och besökare och SOM-institutets undersökningar. Vidare arbetar bolaget med styrgrupper och branschvisa organ, som kan vara rådgivande eller beslutande. Utifrån resultaten anpassas verksamheten kvalitetsmässigt för att uppnå största möjliga tillfredsställelse hos bolagets målgrupper.

Liseberg genomförde 2016 en intressentanalys med bolagets viktigaste grupper när det gäller utveckling av verksamheten, dvs gäster, invånare i Göteborg, ägare och medarbetare.

För att säkerställa att verksamheten möter gästerna behov och krav genomförs varje år ca 7000 enkäter med frågor om hur man upplevt kvalitén på sitt Lisebergsbesök. Resultatet utgör en viktig parameter för dels förändring och utveckling, dels input till den årliga affärsplan- och budgetprocessen, där såväl ägarens politiska mål som verksamhetens behov och intressentgruppernas synpunkter omhändertas.

Stadsteatern har tydliga rutiner, kontroll och uppföljning vad gäller kundens/publikens negativa upplevelser och klagomål samt en grundad arbetsordning vad gäller särskilda händelser.

Vid klagomål och särskilda händelser tar personal kontakt och utreder. Allt dokumenteras och diarieförs. Rutinerna gäller såväl det konstnärliga, som det tekniska eller har med bemötande att göra. Insamlad information och kunskap utgör underlag för analys och eventuella åtgärder från teaterns sida.

Vid alla större evenemang genomför Got Event kundundersökningar där frågor ställs till besökarna om hur evenemangsupplevelsen, arenan, besök i kiosker och restaurangerna samt service och bemötande skulle kunna förbättras. Resultatet från kundundersökningarna är sedan ett underlag för planering i verksamheten, tex i investerings- och underhållsplaneringen.

2.8.3 Sponsring

Göteborg & Co AB

I Göteborg & Co:s uppdrag att marknadsföra och medverka i utvecklingen av Göteborg som turist-, mötes- och evenemangsstad ingår också att fungera som katalysator för andras idéer. Särskilt i en initial fas så behövs stöd och hjälp till dem som planerar genomföra ett helt nytt eller utveckla ett befintligt evenemang. Bolaget bidrar i första hand med kunskap och innovativa praktiska lösningar men det kan också handla om finansiellt stöd, personella resurser eller marknadsföring och utsmyckning. Arbetet är en del i att skapa en konkurrenskraftig destination med ett starkt och varierat utbud, riktat såväl till besökare som göteborgare och har av bolaget aldrig definierats som sponsring i den traditionella meningen; Affärsuppställning med prestation och motprestation.

Liseberg AB

Från och med 2019 har Liseberg inga sponsringsåtaganden.

Göteborgs Stadsteater AB

Bolaget har inte fattat något beslut om sponsringsåtagande.

Got Event AB

Under 2019 finns två sponsringsåtaganden;

- Insamlingsstiftelsen Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus erbjuder i mån av plats fribiljetter till vissa evenemang. Dessutom utför Got Event vissa tjänster/insamlingar till förmån för stiftelsen.
- Stiftelsen Idrottsmusei Vänner får 100 000 kr per år. Got Event AB får reklamplats, entrébiljetter mm.

2.8.4 Uppföljning av projekt inom gröna obligationer

Liseberg AB redovisar två mindre projekt avseende gröna obligationer. Bolaget anger att utfallet för 2019 inte går att särredovisa då de ingår i större projekt. Inför 2020 kommer en rutin för att bättre spåra investeringar som kan vara aktuella för gröna obligationer att införas.

1. Spelhuset, klart 2018.

Åtgärd: Värmepumpar som uppvärmning .

Minskad elenergi 2019 (jämfört med perioden 2016-2018): 29 % motsvarande 189 000 kWh*

2. Storgatan Söder, klart april 2019

Åtgärd: Byte ventilation med återvinning

Minskad elenergi 2019 (jämfört med perioden 2016-2018):

20% motsvarande ca 37 000 kWh*. Observerar att åtgärden inte varit i drift hela 2019.

Kostnader

Projekt	Utfall 2019	Prognos 2020

Mätetal miljö

Projekt	Mätetal	Utfall 2019	Beräknat utfall 2020
Spelhuset	kWh	-189 000 motsv 29 %	ca -189 000
Storgatan Söder	kWh	-37 000 motsv 20 %	ca -37 000

2.8.5 Övriga beslut och/eller uppdrag

Göteborgs 400-årsjubileum 2021

År 2021 fyller Göteborg 400 år. Tusentals idéer har samlats in i öppen dialog med göteborgarna och hela jubileumsprocessen följer den fastslagna planen. Som svar på det årliga uppdraget från kommunstyrelsen ”att vidareutveckla planeringen av Göteborgs 400-årsjubileum” skall Utvecklad jubileumsplan 2020- 2022 med budgetunderlag, levereras till budgetberedningen i mars. Det är av största vikt att framdriften och förverkligandet av Jubileumssatsningarna, sprungna ur göteborgarnas idéer, prioriteras av stadens utsedda projektägare för att säkerställa att jubileets mål nås och att förväntningar infrias enligt den nulägesrapport som kommunstyrelsens arbetsutskott tog del av 2019-11-18.

Många av stadens jubileumssatsningar har under 2019 genomförts på ett inkluderande sätt med publika aktiviteter som satt fokus på stadens utveckling och viktiga samhällsfrågor. Intresset för att vara med i den öppna jubileumsprocessen är stort och har genererat ytterligare hundratals initiativ som drivs av olika aktörer inom näringsliv, stad, region, akademi, stiftelser, organisationer och föreningar. Allt för att bidra till en ännu bättre stad.

Jubileumsårets utformning

Under 2019 har jubileumsåret tagit form enligt ett konkretiserat förslag till utformning som kommunfullmäktige ställde sig bakom 2018-12-20. Kommunfullmäktige beslutade om en uppbyggnads- och genomförandebudget på 100 mkr för att verkställa att Jubileumsåret 2021 blir en återkoppling till göteborgaren och ett tillfälle att fira och manifesteras det mångåriga arbete som pågått över hela staden. Det blir ett år av upplevelser för både göteborgare och besökare med bl a Invigning av Göteborgs 400-årsjubileum som startar på nyårsafton 2020, Jubileumshelgen 4-6 juni som sker i de historiska kvarteren vid och på älven och i hela staden samt i slutet av året en hyllning till Göteborg som blickar in i framtiden.

2.9 Kommunala ändamålet och befogenheterna

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen årligen pröva om den verksamhet som bedrivits av Göteborgs Stads aktiebolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Det innebär att kommunstyrelsen ska bedöma om verksamheten har varit kompetensenlig och förenlig med de kommunalrättsliga principer som gäller för den aktuella verksamheten. Om kommunstyrelsen vid sin årliga prövning finner att ett kommunalt bolag bedriver verksamhet i strid med den kommunala kompetensen ska styrelsen lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Varje bolagsstyrelse ska i anslutning till årsredovisningen/årsrapporten göra ett uttalande huruvida verksamheten varit kompetensenlig och förenlig med de kommunalrättsliga principerna som gäller för verksamheten. Som utgångspunkt för denna bedömning beaktas vad som framgår av bolagsordning och ägardirektiv.

En mer utförlig beskrivning av hur verksamheten bedrivits och utvecklats utifrån de i styrdokumenterna angivna uppdragen redovisas i respektive bolags årsrapport.

Göteborg & Co AB

Verksamhetsmålet i bolagsordningen för Göteborg & Co anger följande:

"Göteborg & Co utgör moderbolag för bolagen som ingår i klustret för Turism, Kultur och Evenemang och ska som sådant leda och samordna arbetet inom den egna koncernen. Göteborgs Stads ändamål med bolaget är att på övergripande nivå leda och samordna arbetet inom koncernen och medverka till att stärka och utveckla besöksnäringen inom Göteborg och Göteborgsregionen samt bidra till besöksnäringens utveckling inom Västra Götalandsregionen."

Även ägardirektivet betonar att bolaget på en övergripande nivå ska leda och samordna arbetet inom klustret och samtidigt driva egna tilldelade uppdrag inom turism, möten, evenemang och kultur. Det kommunala ändamålet i ägardirektivet anger vidare att "Uppdraget ska ske genom att kontinuerligt driva destinationsutveckling och – marknadsföring samt genom att agera samverkansplattform för besöksnäringens olika aktörer."

Ägardirektivet formulerar också de kommunala befogenheterna för bolaget.

Under flera år har samarbetet med Göteborgsregionen skett utifrån att de kommuner som ser en nära koppling till besöksnäringen valt att samarbeta med Göteborg & Co med separata avtal. Målsättningen är att bidra till gynnsamma förutsättningar för Göteborgsregionens besöksnäring och uppfattningen är att samarbete skapar synergier som inte skulle ha uppstått om parterna enskilt arbetade med destinationsutvecklingsfrågor. Arbetet med Tillväxt Turism, tillsammans med BRG och Turistrådet Västsverige, har skapat möjligheter att formalisera samverkan. Ett samverkansavtal rörande utvecklingen av besöksnäringen i Göteborgsregionen har utarbetats tillsammans med GR och färdigställt under oktober 2019. Det övergripande syftet med denna samverkan är att utveckla besöksnäringen och den hållbara destinationen och därigenom bidra till att stärka näringslivet och öka attraktiviteten för dem som besöker, bor och lever i Göteborgsregionen.

Göteborg & Co har under 2019 bidragit till affärsmässig samhällsnytta genom att fungera som en ledande samverkansplattform och motor i att skapa hållbar tillväxt inom besöksnäringen. Göteborg & Co fastställer i nära samverkan med berörda kommunala aktörer principer för värvning och genomförande av evenemang, och svarar för en aktiv ledning, samordning och uppföljning av evenemangsverksamheten. Målet är att skapa en mer attraktiv stad både för besökare och för invånare.

I enlighet med ägardirektivet kommer bolaget att fortsatt prioritera omvärldsbevakning och FoU. Bolaget har till uppgift att stödja den strategiska utvecklingen genom att förse såväl bolag som partners med kunskap om omvärldsbevakning och analys, konsumentbeteende samt annan relevant kunskap som kan fungera som beslutsunderlag för såväl bolag som styrelse.

Ägardirektivet för Göteborg & Co har ett tydligt fokus på bolagets roll som moderbolag och därmed relationen gentemot dotterbolagen med betoning på synergier, delaktighet, ledning och samordning. Under året har ett initialt arbete påbörjats kring att i nära dialog arbeta fram reviderade ägardirektiv för dotterbolagen inom TKE-klustret.

Styrelsen och verkställande direktören bedömer att verksamheten varit förenlig med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 § i bolagsordningen.

Liseberg AB

Av Lisebergs bolagsordning framgår att bolaget "skall ha till föremål för sin verksamhet att bedriva nöjesverksamhet, underhållning och andra programaktiviteter, försäljning, restaurang-, hotell-, camping- och gästhamnsverksamhet, fastighetsförvaltning samt konsultverksamhet och idéutveckling inom turism- och nöjesbranschen".

Ägardirektiv anger att "Lisebergsparken ska vara en av de ledande nöjesparkerna i Europa och ha en inriktning mot att bli en ledande turistattraktion året om" samt att "nöjesparken bör ha en prispolitik som medger att alla kan besöka parken".

Ägardirektivet betonar bl a även bolagets ansvar för besöksnäringen genom att "koncernen ska, i aktiv samverkan med andra aktörer inom turism och evenemangsnäringarna, medverka till att Göteborg blir en så attraktiv stad, att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar" och "Liseberg bidrar med sin verksamhet till en god marknadsföring av Göteborgsregionen och stärker namnet Göteborg så att staden kan konkurrera nationellt och internationellt om attraktiva evenemang".

Liseberg bidrar i betydande omfattning till att öka omsättningen inom handel, resor och boende i Göteborgsområdet. Liseberg var under 2019 en av Göteborgs främsta mötesplatser och ett av Sveriges mest besökta resmål, där såväl göteborgare som tillresande turister möttes över generationsgränserna. Totalt tog Liseberg anläggningar, nöjesparken tillsammans med boendeanläggningarna, emot cirka 3,3 miljoner gäster under 2019.

Tillresande turister kommer kommuninnevanorna i Göteborg till nytta genom den turistekonomiska effekt de skapar. Det torde därför inte råda några tvivel om att Lisebergs verksamhet har varit av allmänt intresse och gått ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt bland annat göteborgarna och behövs för att främja turistväsendet inom kommunen. Driften av Liseberg anses alltså falla inom ramen för den kommunala kompetensen.

I nöjesparksbranschen är möjligheten att erbjuda ett integrerat boende, med tydlig koppling till besöksmålet, en mycket viktig del av verksamheten och affärsmodellen. Denna koppling är en tydlig trend över hela Europa, men även globalt, med båda nya och starkt integrerade nöjesparksdestinationer, som under de senaste åren har blivit en viktig del av Lisebergs konkurrensbild. Boendeverksamhet är alltså en essentiell del av de tjänster Liseberg tillhandahåller och Liseberg arbetar med att knyta boendeanläggningarna ännu närmare parken.

Styrelsen och den verkställande direktören bedömer att verksamheten har varit förenlig med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt det ändamål som framgår av 3 § bolagsordningen och följt de principer för kommunal

verksamhet som framgår av 2 kap kommunallagen samt 4 kap lag om kommunala befogenheter.

Göteborgs Stadsteater AB

Bolagsordningens ändamålsparagraf anger att bolaget genom sina uppsättningar ska "engagera, skapa debatt, roa och mana människor till eftertanke och därigenom utgöra en livskraftig nerv i Göteborgs kulturliv". Av ägardirektivet framgår vidare att bolaget ska vara den ledande dramatiska teatern i Västra Götalandsregionen och en betydelsefull aktör inom svensk teater för såväl klassiska som moderna verk" med "ett varierat utbud av uppsättningar och möjliggöra en successiv förnyelse av de konstnärliga uttrycken".

Utifrån det kommunala ägardirektivet och bolagsordningen som tydligt anger att teaterns viktigaste ändamål är att bedriva scenkonstverksamhet på konstnärligt hög nivå på Stadsteatern och med särskild inriktning mot barn och unga på Backa Teater har styrelsen antagit fyra mål som alla präglar verksamheten under en lång tid tillbaka, så även under 2019.

- Att utforska och tolka samtiden
- Att producera teater av hög konstnärlig kvalitet
- Att bredda publiken och särskilt tilltala en ung publik
- Att behålla den trogna publiken

Bolaget redovisar i bolagsrapporten, genom presentation och beskrivning av ett stort antal föreställningar, hur styrelsens fyra mål tagit sig uttryck i teaterns repertoar. En rad föreställningar exemplifierar målen att utforska och tolka samtiden samt att producera teater av hög konstnärlig kvalitet.

Det gäller också arbetet med att bredda publiken, ett ständigt pågående arbete som efter flera års konsekvent arbete med Östra Göteborg och nu även Norra Biskopsgården och Tynnered, resulterat i att en publik kommit till Stadsteatern på ett sätt som tidigare inte varit särskilt vanligt. Teaterns seminarier har också bidragit till att locka en ny publik. Även teaterns trogna publik har haft mycket att glädja sig åt under året.

Styrelsen och verkställande direktören bedömer att verksamheten varit förenlig med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 § i bolagsordningen.

Got Event AB

Det kommunala ändamålet enligt bolagsordningen är att bolagets ska "verka för Göteborg som en ledande evenemangsstad". Bolaget ska "svara för verksamhet i och drift av de större kommunalt ägda anläggningarna som är avsedda för evenemang." Bolaget ska vidare "marknadsföra, försälja och genomföra evenemang inom sport och kultur i såväl egen regi som på konsultbasis samt bedriva därmed jämförlig verksamhet."

Av Got Events ägardirektiv framgår att bolaget ansvarar "för drift av arenorna och på uppdrag genomföra evenemang. Bolaget ska ta initiativ till att samverkansformer etableras. Got Event verkar på en internationell och konkurrensutsatt marknad. Som ansvarig för genomförande av evenemang ska bolaget se till att spetskompetens finns för att genomföra nationella och internationella evenemang av hög klass."

Bolagets evenemang och arenor vänder sig till såväl göteborgare som till resande besökare. Arenorna är viktiga mötesplatser för kultur, idrott och näringsliv och genom bredden i utbudet av evenemang skapas en verksamhet som tilltalar alla besökare. Got Event bidrar med sin verksamhet till god marknadsföring av Göteborg för att bolaget och staden ska kunna konkurrera nationellt och internationellt om attraktiva evenemang.

För att säkerställa bolagets uppdrag samarbetar bolaget med en rad aktörer, både externa och kommuninternt. Inom klustret Turism, Kultur- och Evenemang (TKE) sker samverkan kontinuerligt i det dagliga arbetet, liksom med Idrotts- och föreningsförvaltningen och Higab som är fastighetsägare.

Bolaget verkar både på den nationella och internationella marknaden. Konserter och idrottsevenemang genomförs med utländska artister och idrottare där bolaget samverkar med en rad aktörer och samarbetspartners.

Styrelsen och verkställande direktören bedömer att verksamheten varit förenlig med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 § bolagsordningen.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Kommunfullmäktiges mål/inriktningar

Bolagen i kluster Turism, Kultur och Evenemang har inom ramen för sin ordinarie verksamhet tagit sig an och väl beaktat mål/inriktningar i 2019 års budget. Några mål/inriktningar har bolagen, med utgångspunkt i sina uppdrag, haft svårigheter med att direkt påverka:

Göteborg har en förskola och skola som skapar goda och jämlika uppväxtvillkor

Göteborg har en värdig äldreomsorg med god kvalitet och valfrihet samt

Göteborg är en stad med högt bostadsbyggande.

Nedan redovisas en sammanfattning av de mål/inriktningar bolagen i kluster Turism, Kultur och Evenemang lagt särskilt fokus på.

Göteborg & Co AB

Styrelsen och inriktningsmålen

Styrelsen har tagit sig an målen/inriktningarna utifrån bolagets kärnverksamhet och hållbarhetsramverk. Kartläggningen/matchningen gav att fyra målinriktningar bedömdes som icke relevanta medan bolaget genom verksamheten i olika grad arbetar med, påverkar och bidrar till måluppfyllelse för övriga tolv.

Särskilt fokus

- Göteborg är en företags- och tillväxtvänlig stad.
- Göteborg en stad där människor jobbar och försörjer sig själva.

Verksamheten har alltid fokus på samverkan i syfte att utveckla staden som attraktiv destination och att möjliggöra för utvecklingen av stadens besöksnäringens aktörer. Under året har därför fortsatt utveckling av samverkansforumet Besöksnäringens Forum (BNF) prioriterats. Bolaget har under året också inlett arbetet med att ställa om organisationen för att möta framtida utmaningar och möjligheter, vilket bland annat inneburit en prioritering på kompetensväxling. Fokus har legat på digitalisering och ökat kunskapsinnehåll med syfte att skapa ytterligare förutsättningar för bolaget som möjliggörare och på så sätt bidra till utvecklingen av en företags- och tillväxtvänlig stad.

En stark besöksnäring skapar arbetstillfällen varav många instegsjobb. Förmågan att säkra besöksnäringens kompetensförsörjning är en strategisk fråga för destinationen som helhet vilket identifierats och lyfts fram i ägardialogen. Göteborg & Co arbetar med frågan i flera olika sammanhang, bl a i samarbete med GR och BRG för att kartlägga kompetens- och utbildningsbehov för besöksnäringen samt undersöka förutsättningarna för skräddarsydda utbildningar och matchningsprogram.

Ett av bolagets mest grundläggande styrdokument som ligger till grund för planeringen av verksamheten är programmet för besöksnäringens utveckling fram till 2030. Inom ramen för programmet återfinns en särskild strategi dedikerad till att skapa förutsättningar för ett gynnsamt näringslivsklimat och en tryggad kompetensförsörjning.

Det för staden och regionen gemensamma arbetet i syfte att utveckla besöksnäringens kompetensförsörjning tar sin utgångspunkt i Göteborgsregionens övergripande kompetensråd, som till sig har kopplat ett särskilt råd för besöksnäringens kompetensutveckling, där företrädare för Göteborg & Co återfinns i såväl rådet som i dess arbetsutskott. Besöksnäringens kompetensråd medger genom sin breda representation både lokal, regional och nationell samverkan i frågan. Bolaget har vidare

ett omfattande samarbete med en rad olika insatser tillsammans med både BNF, som genom uppdrag i ägardirektivet är knutet till bolaget, och Business Region Göteborg AB som är stadens näringslivsbolag.

Bolaget, genom Näringslivsgruppen, stödjer även specifika arbetsmarknadsfrämjande aktiviteter såsom jobbmässan Skarpt Läge.

- Alla göteborgare har tillgång till kultur.
- Göteborg har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla.

Ett brett och tillgängligt utbud av kultur, idrott och andra typer av upplevelser bidrar till en attraktiv stad för både boende och besökare, liksom för etablering av nya verksamheter. Genom att marknadsföra staden och ett brett utbud av evenemang och upplevelser bidrar Göteborg & Co till att skapa en levande stad med någonting för alla, där varken fysiska eller språkliga begränsningar ska hindra deltagande. Text syftar marknadsföringsstrategin ”Always on” till att vara närvarande och innehållskapande kontinuerligt under året. Den ständiga närvaron kompletteras med särskilda satsningar under perioder som traditionellt anses som lågsäsong exempelvis Höststaden och Julstaden.

Arbetet att identifiera, kommunicera och på så sätt tillgängliggöra utbudet fortsätter i bred samverkan med region, stad och näring. Värlandet av möten och evenemang liksom stöd för utvecklingen av evenemang – befintlig evenemangsportfölj och nya tillkommande evenemang, är insatser för ett brett och mångfaldigt utbud. Bolagets ambition är att bidra till ett balanserat utbud av kultur- och idrotsevenemang.

Göteborg & Co fick under 2019 i uppdrag av Stadshus AB att ta fram förslag till evenemangsstrategi med leverans under 2020. Det påbörjade arbetet med strategin pekar mot en inriktning omfattande segmenten elitidrott, kultur/musik samt årligen återkommande evenemang.

Gothenburg Culture Festival (Göteborgs Kulturkalas) som Göteborg & Co arrangerar på Kommunfullmäktiges uppdrag är ett konkret exempel på att möjliggöra tillgång till kultur för alla göteborgare. År 2019 gjordes 750 000 besök på de 52 festivalplatserna med sammanlagt 747 programstarter av mångfaldiga kulturupplevelser och allt gratis. Under 2019 arrangerades dessutom European Choir Games i samarbete med Interkultur och Körcentrum Väst/Kultur i Väst med stöd av Västra Götalandsregionen. Evenemanget fungerade som ett sätt att sätta ljus på körsången i regionen samt var också ett evenemang tillgängligt för alla.

Måluppfyllelse

Bolaget bedömer måluppfyllelsen för de utvalda inriktningsmålen som god.

Prognos visar på fortsatt ökning av gästnätter (2019: 5 060 000 st (2018: 4 820 000 st)) liksom den turistekonomiska omsättningen (2019: 37,5 mdr kr (2018: 31 mdr kr)), däremot något färre arbetstillfällen (2019: 19 000 (2018: 19 200)).

De övergripande mått på attraktivitet som mäts idag visar:

SOM-undersökningen visar att 86% av göteborgarna är stolta över sin stad. En minskning med 2 procentenheter sen föregående mätning, vilket är tillbaka till tidigare nivå.

Imageundersökning visar att 86% av besökarna är positiva till Göteborg som en stad att besöka. En ökning med 4 %-enheter sen föregående mätning.

Även för övriga inriktningsmål bedöms bolagets bidrag till stadens måluppfyllelse som god.

Capital of Smart Tourism 2020 och att för fjärde året i rad rankas som #1 i benchmarken Global Destination Sustainability Index visar att arbete, förutom med ovan nämnda, med bland annat diskriminering och mänskliga rättigheter, tillgänglig stad för alla och hållbar livsmiljö bidrar till en attraktiv stad.

Bolagets budget är i balans vid utgången av året.

Liseberg AB

Lisebergs styrelse har beaktat de mål som bedömts ha relevans för Lisebergs verksamhet och där Liseberg kan bidra till att göra skillnad. Målen som beaktats – samt hur Liseberg arbetat med dessa och vilken måluppfyllelse som uppnåtts – framgår av listan nedan:

Göteborg är en företags- och tillväxtvänlig stad: Liseberg har under 2019 tagit ytterligare steg mot att genomföra Jubileumsprojektet, det vill säga uppföra Hotell och Vattenpark i anslutning till befintliga nöjesparken. Dessa nya anläggningar kommer att gynna inte bara Liseberg utan även det lokala näringslivet i stort. Bland annat förväntas anläggningarna generera hotellnätter för övriga hotell i Göteborg. Måluppfyllelse: God

Göteborg är en stad där människor jobbar och försörjer sig själva: Lisebergs verksamhet erbjuder istegsjobb där unga, äldre, nyanlända och personer med funktionsvariationer får chans att vara en del av arbetslivet och därmed helt eller delvis försörja sig själva. Varje år anställs ca 2400 personer för säsongstjänster och genom olika projekt och samarbeten skapas inom dessa ramar arbetstillfällen för grupper som annars står långt ifrån arbetsmarknaden, t ex unga med funktionsvariationer. Måluppfyllelse: God

Göteborg är en trygg, säker och ren stad: Liseberg är en grön oas mitt inne i stan som bidrar till att göra Göteborg till en roligare plats att bo och vistas. En hög närvaro av vakter och parkvärdar bidrar till att skapa en trygg arena för samvaro och möten över kultur och generationsgränser. Måluppfyllelse: God

Göteborg är en stad fri från diskriminering där mänskliga rättigheter är självklara: Liseberg bedriver en verksamhet grundad i alla människors lika värde och med en ambition om att tillhandahålla något för alla, oavsett bakgrund och förutsättningar. Liseberg har också en prispolitik som gör att så många som möjligt ska kunna ta del av parkens utbud. Eftersom vi vet att pris ändå kan vara ett hinder, har vi ett omfattande arbete med stödinsatser med syfte att nå gästgrupper som utan Lisebergs hjälp inte hade haft möjlighet att besöka parken. Detta arbete sker i nära samarbete med etablerade aktörer som Social Resursförvaltning, Insamlingsstiftelsen för Drottning Silvias Barn och Ungdomssjukhus och Räddningsmissionen. Liseberg har som mål att 2 procent av omsättningen ska gå till stödinsatser och 2019 var det totala värdet av Lisebergs stöd 17 miljoner kronor. Måluppfyllelse: God

Göteborg är en tillgänglig stad för alla: Liseberg arbetar för att parken och dess utbud ska vara tillgänglig för alla. Även om säkerhetsföreskrifter för t ex en viss attraktion gör att den inte kan åkas av alla, så ska det alltid finnas något annat som man kan åka istället. Liseberg arbetar för att hela parken ska vara registrerad i Tillgänglighetsdatabasen för att på så sätt underlätta för den som har särskilda behov att själva undersöka vilka möjligheter man har under sitt besök. Måluppfyllelse: God

Alla göteborgare har tillgång till kultur: Liseberg erbjuder, genom sitt årskort, konserter och annan scenunderhållning till en mycket billig peng och utan åldersgräns. Utbudet är mycket varierat för att tillfredsställa olika smaker och intressen. Måluppfyllelse: God

Göteborgs livsmiljö är hållbar: Liseberg har hållbarhet som en av fem styrdimensioner och frågorna genomsyrar hela verksamheten. Parken drivs t ex på grön el och med energisnål LED-belysning och under 2019 har man inlett arbetet med att fasa ut

engångsartiklar i plast. Måluppfyllelse: God

Upphandlingar skapar mervärde för göteborgarna: Liseberg befinner sig mitt i omställningen till att fullt ut tillämpa LOU. Arbetet går enligt den plan som lagts. Måluppfyllelse: God

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor: Liseberg har kollektivavtal för samtliga anställda bedriver verksamheten med medarbetarnas trivsel och nöjdhet som utgångspunkt. Målet är att rankas som Sveriges bästa arbetsgivare, en position man ännu inte nått men där man flera gånger tagit sig in på topp 10-listan. 85 procent av Lisebergs medarbetare håller med om påståendet ”Allt sammantaget skulle jag säga att detta är en mycket bra arbetsplats”. Måluppfyllelse: God

Göteborgs Stads budget är i balans: Liseberg bidrar med ett positivt resultat och lämnar ett koncernbidrag till ägaren på 8,6 Mkr. Måluppfyllelse: God

Göteborgs Stadsteater AB

Göteborgs Stadsteater har tagit sig an följande mål i 2019 års budget:

- Alla göteborgare har tillgång till kultur
- Göteborg är en stad fri från diskriminering där mänskliga rättigheter är självklara
- Göteborg är en tillgänglig stad för alla

Alla göteborgare har tillgång till kultur

Göteborgs Stadsteater AB, med scenerna vid Stadsteatern Götaplatsen och Backa Teater Lindholmen, erbjuder ett stort utbud av högkvalitativ teater för både barn, ungdomar och vuxna. Ändå ser vi av den statistik som årligen tas fram att publiken, framför allt på Stadsteatern Götaplatsen, inte tycks vara representativ för stadens befolkning i stort.

Mål

Tillgängligheten till kultur ska öka.

Fler ska bli delaktiga i stadens kulturliv och särskilt fokus ska ligga på barn, unga och äldre.

Antalet kulturutövare ska öka.

Uppdrag

Alla elever i grundskolan i samtliga stadsdelar ska erbjudas minst ett scenkonstbesök.

Inriktningar

Att bolaget analyserar hur publiken ser ut i förhållande till göteborgarna i stort, att man fortsätter med samarbetet med SDN Östra Göteborg för att ge ovana teaterbesökare möjligheten att uppleva god teater. Att det samarbetet utökas med ytterligare någon stadsdel.

Att bolaget även fortsättningsvis ger möjlighet till textning av vissa pjäser samt tolkning för syn- och hörselskadade.

Utfall

Dessa mål och inriktningar har uppfyllts under året. Backa Teater har ökat sitt besökstal och verksamheten har som tidigare huvudsakligen riktats mot barn och unga.

Samarbetet med Östra Göteborg har nu utvecklats för att nå fler göteborgare i olika delar av staden och ett ökat samarbete pågår nu även med Norra Biskopsgården och Tynnered

Göteborg är en stad fri från diskriminering där mänskliga rättigheter är självklara

Detta är en av teaterns huvudinriktningar och genomsyrar verksamheten på och bakom scenen även i år.

Göteborg är en tillgänglig stad för alla

Som punkten om diskriminering är detta en fråga som genomsyrar teatrarnas verksamhet. Vi gör vad vi kan men segregationen är stor i delar av Göteborg. Samarbetet med stadsdelarna och skolorna är grundstenen i detta arbete.

Got Event AB

I budget 2019 beslutade Kommunfullmäktige om 16 st mål som skulle ses som en inriktning för kommunstyrelsens fortsatta arbete med mål, indikatorer och delmål. I Årsrapporten ska styrelsen ange hur styrelsen har tagit sig an målen/inriktningarna. Nedan ges exempel på hur Got Event har arbetat med inriktningarna.

Göteborg är en stad fri från diskriminering där mänskliga rättigheter är självklara.

Got Events uppdrag är att erbjuda mötesplatser för alla. Det innebär att vi påverkar utbudet av upplevelser i den mån det är möjligt så att dessa tilltalar olika målgrupper. Riktade aktiviteter har också gjorts under året för att öka andelen besökare med utländsk bakgrund, bland annat i samarbete med Svenska Fotbollsförbundet och damlandskamperna. Under 2019 genomfördes också en konsert med en ny utländsk arrangör. För 2019 uppgick andelen besökare med annat modersmål än svenska till 11% (mål för 2019 5%).

Bolagets verksamhet bidrar även till att skapa förutsättningar för arbete för personer i yrkesverksam ålder. I Got Events verksamhet finns ca 600 timanställda, vilket är både en väg in och ut på arbetsmarknaden för unga och äldre.

Göteborg är en tillgänglig stad för alla. Under året har särskilda insatser gjorts för att avhjälpa Enkelt Avhjälpa Hinder på arenorna. Det handlar om kontrastmarkeringar, målning av handledare, uppsättning av armbågskontakter mm.

Göteborg har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängliga för alla. Got Event har ett fortlöpande samarbete med Idrott- och föreningsförvaltningen kring uthyrning av arenorna till skolor och breddidrott. Genom öppna och entréfria evenemang skapas möjlighet att nå fler målgrupper inom idrotts- och föreningslivet. Under året har ett antal fria evenemang erbjudits, t ex allmänhetens åkning och olika sportevenemang. Sedan 2016 tillämpar Valhallabadet fri entré för barn, ungdomar och seniorer och på så sätt nås fler inom denna grupp.

Göteborgs Stad är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Alla medarbetare är viktiga för att verksamheten ska fungera på ett bra sätt. Ständig utveckling av chefer, ledare och medarbetare är särskilt viktigt. Likaså är tydlighet i ansvar och roller en förutsättning för att målen ska nås. Under året har en särskild satsning gjorts på chefs- och ledarutveckling för att skapa ett ännu tryggare ledarskap som ger hållbara förutsättningar och skapar mervärde.

Göteborgs Stads budget är i balans. 2019 har varit ett gott evenemangsår, vilket återspeglar sig i årets resultat för bolaget, +27,7 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt. 27,8 mnkr har återlämnats till ägaren. Evenemangen bidrar också till turistnäringen i Göteborg; hotell, restauranger, butiker och kollektivtrafik får fler besökare och ökade intäkter till följd av evenemangen på arenorna. En konsert på Ullevi ger ungefär 100 miljoner i extra omsättning för näringslivet. Bedömningen är Got Events verksamhet under 2019 har bidragit med drygt 1 miljarder kronor i turistekonomisk omsättning.

3.2 Kommunfullmäktiges uppdrag till styrelsen

Uppdrag från kommunfullmäktiges budget	Har uppdraget genomförts? JA/Nej. Om inte ge en kort kommentar om orsak och eventuellt till vilken del uppdraget har genomförts
Stadens nämnder och bolag ges i uppdrag att erbjuda praktikplatser och olika former av sommarjobb till unga	Göteborg & Co: Ja. Liseberg: Ja. Got Event: Ja. Stadsteatern: Delvis genomfört (17 praktikanter under året, däremot inga sommarjobb då verksamheten stänger ner under sommaren).